Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $7.00 Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, o Išlaimėsit Pasaulį!

No. 280 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Lapkričio 29, 1937 Pavienio Numerio Kaina 3c Metai XXVII, Dienraščio XIX

KRISLAI

**Kas Bus Nauju Popiežium?
Nepakankamai Dirbama.
Žibalo Šaltiniai ir Sovietai.
Mokslas Žmonių Naudai.
Nacizmo Sparnai Visur.**

Rašo *A. B.*

Dabartinio popiežiaus Pijaus XI liga nebepagydoma—liga senatvės. Jis serga ir serga. Susišaukė pagelbon visus geriausius gydytojus, bet ir tas mažai begelbsti. O ypatingai jo sveikatai kenkia ta baimė komunizmo. Nuo to laiko, kaip Sovietų Raudonoji Armija supliekė lenkus 1920 metais, popiežius pilnai nebeatsipeikėjo—kur nėjo, kur nevažiavo, visur sapnavosi komunizmas.

Bet kas bus sekamu popiežium? Jau šnibžda visas Vatikanas. Reikia nepamiršti, kad popiežius skiria ne dievas, bet tie patys griešni kardinolai, kurių yra šešiosdešimts devyni. Dauguma kardinolų yra italai, todėl, be abejonės, ir būsimas popiežius bus italas. Prieš rinkimus esti diplomatiniai manevrai. Praeityje būdavo net tokių atsitikimų, kad atsirasdavo du popiežiai ir kruvinai pešdavosi už dievo pasiuntinio sostą.

Man atrodo, kad nepakankamai pas mus tedirbama rinkime parašų Lietuvos politinių kalinių amnestijai. Reikėtų tuo svarbiu reikalu susirūpint visam mūsų jūdėjimui. Kas gi kitas, jei ne klasiniai sąmoningi darbininkai turi pirmiausia ištiesti ranką septyniems šimtams Lietuvos draugų, kuriuos Smetonos valdžia turi uždarius Lietuvos kalėjimuose? Neturėtų praeiti joks parengimas, joks susirinkimas, kuriame nebūtų renkami parašai ant amnestijos reikalavimo peticijos.

Sovietų Sąjunga yra turtingiausia pasaulyje šalis žibalo šaltiniais. Mokslininkų apskaitymu, jos žemės gelmėse esą 3,877,000,000 tonų, arba apie 55 nuoš. viso pasaulio žibalo. Jungtinės Valstijos turi 1,765,000,000 tonų. Abidvi šalys kruvoje kontroliuoja apie 80 nuoš. to brangaus turto, teikiančio žmonijai kurą, pajėgą ir šilumą.

Sovietinė valdžia labai daug atydos kreipia į mokslo padėtį ir reikalus. Komunistai puikiai žino, kad socializmas, kad tasai naujas gyvenimas turi būti paremtas mokslu ir žinojimu. Jau dabar, sakoma, Sovietų Sąjungoje yra keturiasdešimt tūkstančių mokslininkų įvairiose mokslinio tyrinėjimo ir jieškojimo įstaigose. Jų visa veikla, visas darbas paaukota pagerinimui senų ir jieškojimui naujų atidengimų bei išradimu. O tikslas: palengvinti liaudies būklę, padaryti jos gyvenimą turtingesniu, švelnesniu ir linksmesniu.

Nacizmas arba vokiškasis fašizmas parodo nepaprasto gajumo, landumo ir agresyviškumo. Kur tik kokiam pasaulio užkampyje randasi vokiečių, visur randasi to pikto elemento. O kas bjauriausia, kad naciai kiša nosį į svetimų kraštų reikalus ir rausia pamatus demokratinėms santvarkoms. Klaida būtų manyti, kad Hitlerio šnipai darbuojasi tiktai Sovietų Sąjungoje. Jų dideli lizdai randasi visose demokratinėse šalyse. O didžiausia nelaime tame, kad tos šalys nemato to pikto ir prieš jį nekovoja. Sakoma, kad Brazilijoje prie fašistinio perversmo daug kuo prisidėjo ir vokiškojo nacizmo juodašimtiškoji ranka.

Washington. — Pranešama, jog Rooseveltas išsireiškęs dviem savo draugam, kad nekandidatuosiąs į prezidentus trečiai tarnybai.

375,000 AUTO. DARBININKŲ REIKALAUJA ĮSTATYMO APRIBOT DARBO LAIKĄ, NUSTATYT BŪTINAS ALGAS

Atžagareiviška Taisyklių Komisija Pasinešus Pasmaugt Tokį Sumanymą

Detroit, Mich.—Jungtinės Automobilių Darbininkų Unijos prezidentas Homer Martin pasiuntė sekamą telegramą Washingtonan kongresmanams iš Michigano valstijos:

"Mes stipriai raginame jus pasirašyti peticiją-reikalavimą, idant Kongreso Atstovų Rūmo Taisyklių Komisija būtų paliuosuota nuo tolesnio svarstymo Black-Connery sumanymo.

"375,000 narių Jungtinės Automobilių Darbininkų Unijos reikalauja tuoj išleist įstatymą pagal tą sumanymą."

Black-Connery įnešimas kongresui siūlo apribot darbo valandų skaičių savaitėje ir nusakyt, kiek samdytojai būtinai turi mokėt algos darbininkams.

Lietuvių organizacijos ir masiniai susirinkimai privalo siųst skubius reikalavimus Washingtonan kongresmanam iš tų valstijų, kur gyvuoja tos organizacijos arba įvyksta susirinkimai, prakalbos bei didesnės pramogos. Nes jei darbininkai nepadarys gana spaudimo, tai minima atžagareivių demokratų ir republikonų komisija gali pasmaugt algų-valandų įnešimą neleidus jį kongresui svarstyt.

Roosevelt Reikalaująs Palengvint Taksus Tik Mažiesiems Bizniams

Washington. — Kapitalistų laikraščiai visoj šalyj rašo taip, lyg prezidentas Roseveltas jau sutiktų skardžiai numušt taksus korporacijoms už bergždžiai laikomus didelius kapitalus bei nepadalintus pelnus.

Bet, laikraščių reporterių užklaustas apie taksų pakeitimą, prez. Rooseveltas nurodė jiem perskaityti jo pareiškimą, įteiktą kongresui desėtkas dienų pirmiau. Ten jis pamatiniai sako, jog reikėsią pataisyt taksus naudai mažesnių biznių, o ne trustams ar spekuliuojantiem didiesiem pelnagrobiam.

Tuo klausimu Rooseveltas vėl darys pareiškimą kongresui šį antradienį.

Ispanijos Fašistai Rengiasi Šturmuot Almeriją

Irun, Ispanija. — Fašistai jau nesitiki šią žiemą paimt Katalonijos provinciją, kaip buvo pirmiau ketinę. Dabar jie telkia savo armijas į pietus šturmuot Almerijos prieplauką ir bandyt atkirst Valenciją nuo Madrido.

KOMUNISTŲ KANDIDATUI BROOKLYNE STIGO TIK 390 BALSŲ

Brooklyn. — Devintu nariu į Didžiojo New Yorko miesto tarybą iš Brooklyno tapo išrinktas republikonas A. C. Surpless. Jis gavo **tik 390 balsų daugiau už komunistų kandidatą P. V. Cacchione.** Bet jei balsai būtų visai teisingai suskaityti, dar kažin katras būtų išrinktas.

Japonai Užgrobė Shanghajuj Paštą, Muitinę, Radio ir Kt. Įstaigas

Shanghai. — Japonai perėmė į savo rankas Chinijos paštus, muitines, telegrafą ir radio Shanghajuj. Tuom palietė ir Amerikos Radio Korporacijos raštinę. Tas įstaigas japonai pasiglemžė ne tik chiniškame Shanghajuje, bet ir Tarptautinėje Dalyje.

MANDAGI ŽMOGŽUDĖ

San Francisco, Calif. — Clara Wikanderienė peiliu mirtinai perdūrė savo vyrą, o kai jis pargriuvo, tai padėjo padušką jam po galva ir pašaukė ligonvežimį. Jis ir mirė ligoninėj.

Ispanija Juokiasi iš Gen. Franco Šaukimo "Pasiduot"

Hendaye, Franc.-Ispanijos pasienis. — Generolas Franco pasiuntė reikalavimą Ispanijai, kad jinai pasiduotų fašistams iki gruodžio 5 d.; o jei ne, tai fašistai pradėsią "perkuniškiausią ofensyvą prieš Ispanijos respubliką.

Ispanijos valdžia juokiasi iš Franco smarkavimo. Prisimena, kad jis jau lapkričio 10 d. grumojo pradėt savo "kriušinančią" ofensyvą.

Dabar, generolui Franco'ui taip begrasinant, respublikiečiai patrankomis pleškina fašistų tvirtumas Aragono fronte; o Katalonijos liaudies milicija davė į kailį fašistams prie Casa Batanero, šiaur-rytinėj Ispanijoj, ir pagrobė didelį daugį ginklų ir amunicijos nuo priešų.

ORAS

Šiandien bus lietaus ir daug šalčiau. — N. Y. Oro Biuras.

Sužeisti Chinai Turi Kelias Dienas Gulėt Lauke

Nanking. — Po du tris tūkstančius daugiau kasdien yra sugabenama sužeistų chinų kareivių iš Soochow, Changchow, Wusih ir Wushing frontų mūšių su japonais.

Stingant patalpų, gydytojų ir slaugių; daugelis sužeistų kartais turi po dvi tris dienas gulėti lauke, šaltyje ir be priežiūros.

Nors valdžia ir žmonės daro, ką tik gali, stengdamiesi aptarnaut sužeistus, bet karinė Japonijos mašina sužaloja tokią daugybę chinų, kad trūksta jėgų visus juos tinkamai prižiūrėti.

AMERIKA, ANGLIJA, FRANCIJA PROTESTUOJA KAD JAPONAI UŽGROBIA SHANGHAI MUITUS

Washington. — Jungtinės Valstijos, Anglija ir Francija užprotestavo Japonijai, kad jinai pradeda užgrobt Chinijos muitų įstaigas Shanghajuj.

Amerikos užsieninis (valstybės) ministeris Cordell Hull pranešė Japonijai, kad Jungtinės Valstijos "labai susirūpins bile žingsniu, kuriuom Japonija kliudys" tokį muitinių mokesčių išrinkimą ir tvarkymąsi, koks iki šiol buvo Shanghajuj.

Didelė dalis Chinijos muitiniu mokesčių (imamų už ivežimą prekių iš kitų šalių) yra užstatyta Amerikai už skolas. Jungtinės Valstijos turi kelias sutartis su Chinija, pagal kurias Amerika atsiskaito iš Chiniiai įplaukiančių muitu. Anglija, Francija ir tūlos kitos šalys taip pat ima sau skolų atmokėjimus iš Chinijos muitinių įplaukų.

Per kelis desėtkus metų svetimšaliai užėmė aukščiausias vietas Chinijos muitinėse. Muitų galva Shanghajuj vis būdavo anglas, nors muitinių valdyboj taip pat buvo amerikiečių, francūzų ir japonų.

Dabar, po Shanghajaus užkariavimo, Japonija įstatė savo komisionierių į svarbiausią muitinę ir paskyrė japoną patikrintoją visų muito pajamų. Be to, Japonija rengiasi pastatyt saviškius muitinių peržiūrėtojus palei visas sienas Tarptautinės Dalies ir Francūzų Koncesijos Shanghajuj.

Kai kitos šalys protestuoja prieš japonų bandymus pasiglemžt Chinijos muitus, Japonija aiškina, būk jinai iš muitinių įplaukų atskaitysianti, kas priklauso tom šalims, bet žiūrėsianti, kad Chinijai retektų perviršiai, kuriuos jinai girdi, naudotų karui prieš Japoniją.

Shanghai. — Japonijos valdžia ruošiasi įvest savo cenzūrą Shanghajuj, nes to reikalausiąs karinis japonų saugumas.

LENKŲ FAŠISTŲ STUDENTŲ SAVAITĖ PRIEŠ ŽYDUS

Vilnius.—Čionaitinio universiteto rektorius vis nenorėjo pasiduot fašistų reikalavimams, kurie šaukė sodint žydus klasėse į atskirus suolus nuo krikščionių. Bet fašistai, pagaliaus, privertė jį taip atskirt žydus nuo kitų studentų.

Lwowo Universitete fašistai studentai paskelbė "savaitę visai be žydų." Savo pikietininkais apstatė universitetą neįleist nė vieno žydo. Fašistukai sumušė keliasdešimt žydų, mėginusių vis tiek eiti į pamokas. Jie apkūlė ir lenką profesorių Ginsniecą, kuris bandė nuimt fašistų iškabą prieš žydus.

Krakovo Universiteto valdyba padarė gana gudrų patvarkymą — turi susėsti į atskiruș suolus tie fašistai studentai, kurie pasirašė reikalavimą susodint žydus atskirai nuo krikščionių.

MUSSOLINI IKALINO 109 VEIKĖJUS PRIEŠ FAŠIZMĄ

Roma. — Fašistų tribunolas pasiuntė kalėjiman dar 7 vyrus ir vieną moterį už veikimą prieš Mussolinio diktatūrą. Jie nuteisti 1 iki 12 metų.

Per kelias paskutines savaites fašistai įkalino 109 savo priešus, kaipo komunistus.

ŽUDO LIGONIUS FAŠISTŲ LAKŪNAI

Madrid. — Fašistu 18 lėktuvų bombardavo Chinchoną, už 25 mylių į pietų rytus nuo Madrido.

Diena pirmiau Taracone fašistų lakūnai bombardavo ligoninę, vieną iš didžiausių Ispanijoj; užmušė kelis ligonius ir dvi slauges ir sudaužė Raudonojo Kryžiaus ligonvežimį.

Rome, N. Y.—Revere vario ir misingio fabrikas per mėnesį paleido 2,000 darbininkų.

Fašistai Bombardavo Medikalę Amerikiečių Stotį

Madrid. — Aštuoni dideli fašistų lėktuvai numetė tuzinus bombų ant Tarancon miestelio, kur yra amerikiečių ligoninė, aptarnaujanti sužeistus kare su fašistais. Generolo Franco lakūnai, be to, žemai skrisdami šaudė kulkasvaidžiais žmones gatvėse, bėgančius pasislėpt.

Tarancon stovi už 44 myl. į pietų rytus nuo Madrido.

Dieną pirmiau fašistų lakūnai nužudė 14 civilių žmonių Guadalajaroj ir sužeidė 22, iki greitieji valdžios lėktuvai nuvijo priešus.

FAŠISTŲ SUKILIMAS PRIEŠ FRANCIJOS RESPUBLIKĄ BUVO VOKIETIJOJ PLANUOJAMAS,-PARODO DOKUMENTAI

Francūzų Valdžia Sučiupo 600 Fašistų Kulkasvaidžių, Daugį Sproginių

Paryžius. — Vyriausybė suėmė fašistų dokumentus, rodančius, kad jų sukilimas prieš Francijos valdžią buvo planuojamas Vokietijoj. Tokių dokumentų rado ir pas Eugene Deloncle, areštuotą bankininką inžinierių.

Daugėja įtarimai, kad fašistų sąmoksle dalyvavo ir plačiai žinomas generolas Maxime Weygand. Jis ginasi.

Sakoma, kad ginkluotą fašistų suokalbį išdavęs valdžiai pats pulkininkas de la Rocque, vadas fašistinės neva "socialės partijos." Tapo suimtas itališkos kilmės kunigaikšt. Pozzo di Borgo, buvęs de la Rocque'o pagelbininkas.—Paskutiniu laiku jiedu susipyko ir pradėjo viens kitą po teismus tampytis. Vienoj byloj Borgo išdavė sekretą, kad buvusioji reakcinė Tardieu-Laval valdžia davė šimtus tūkstančių frankų pinigų de la Rocque'ui kovai prieš komunistus.

Valstybės saugumo policija iki šiol padarė 480 kratų fašistiniuose lizduose ir sučiupo apie 600 kulkasvaidžių, kelias patrankas tankam šaudyti ir kelias priešorlaivines kanuoles, taipgi 243 karinius šautuvus, keturis tonus nitroglicerino ir kitų smarkių sproginių, daugį revolverių ir tūkstančius kulkų.

Šimtais Miršta nuo Bado ir Šalčio Suvarginti Chinai Shanghajuj

Shanghai. — Nuo šalčio ir bado kasdien miršta šiame mieste po porą šimtų chinų, kurių neaprūpina japonai, užkariautojai Shanghajaus.

Daugelis pabėgusių į Tarptautinę Dalį ir Francūzų Koncesiją Shanghajuj taipgi miršta.

Labdaringos organizacijos nuo rugpjūčio 13 d. iki šiol palaidojo 18,000 pirm laiko mirusių chinų, jų tarpe 12,000 vaikų.

Reikia Skaitymo Klinikų, Sako Mokyklų Valdininkai

Buffalo, N. Y.—Ne tik pradinės mokyklos, bet ir vidurinės šiais laikais neišmokina jaunuolių gana sparčiai ir supratingai skaityti rimtesnes knygas, sakė dr. Stella S. Center, narė New Yorko miesto egzaminavimų komisijos, metiniame suvažiavime Anglų Kalbos Mokytojų Tarybos. Daugelis nepajėgia baigt kolegijos mokslą dėl stokos išsilavinimo skaityme. Reikėtų, todėl, studentus mokint skaityti ir pirmais antrais metais kolegijos, o šiaip piliečiams steigt skaitymo klinikas,—sakė dr. Center. Kiti tam pritarė.

Yra įrodoma, kad ir suaugęs žmogus galėtų antra tiek greičiau skaityti (akimis, ne lūpomis), jeigu jis keletą savaičių tame pasilavintų liekamomis nuo darbo valandomis.

Kingston, Jamáica.— Laivukas "Killerig" išgelbėjo 16 jūrininkų nuo skęstančio, audros sudaužyto anglų laivo "Nollington Court".

Hitlerininkai Steigia Trečią Neva Krikščioniską Bažnyčią

Berlin. — Prieš Lutherio ir katalikų bažnyčias Hitleris steigs trečią neva "vokiškų krikščionių" bažnyčią. Nes katalikų ir liuterionų bažnyčios nėra palankios naziams.

Kaip matyt iš nazių bažnytinio ministerio Kerrl'o kalbos, naujoji bažnyčia bus šimtaprocentiniai sutaikyta su Vokietijos fašizmu. Praeitą antradienį Fuldoj jis tvirtino, būk "Kristaus mokymai visu kuom sutinką su nazių mokymais apie tautą ir prieš žydus!"

Nazių teologai rengiasi perdirbti Biblijos senąjį įstatymą, kad ir jis kalbėtų už Hitlerio "filosofiją".

Krito Liaudiškas Amerikietis Oficierius Ispanijoj

Springfield, Mass. — Mūšiuose prieš fašistus tapo nukautas Owen Appleton, 28 metų, buvęs Springfieldo pilietis, sūnus vienos iš žymiausių šeimynų šiame mieste. Jis 1932 m. baigė Harvardo Universitetą, gaudamas aukštą pagarbą už mokslingumą.

Didvyriškai kritęs Owen Appleton buvo oficierius amerikiečių Lincolno-Washingtono Bataliono.

MERGINOS SU REVOLVERIU APIPLĖŠĖ GAZOLINO STOTĮ

Rutherford, N. J. — Dvi jaunos merginos su revolveriu pastatė prie sienos tarnautoją gazolino stoties, išplėšė $60, pasiėmė keturis galionus gazolino į savo automobilį ir nuvažiavo.

Berlin. — Dabar 116 protestonų kunigų sėdi Vokietijos kalėjimuose už nesutikimą su naziais.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Liberalų "Lietuvos Žinios" Apie Sovietų Sukaktį

Minėdamos Lapkričio Revoliucijos 20 metų sukaktį, "Lietuvos Žinios" (už lapkričio 6, š. m.) parašė apie SSSR įvedamąjį. Pirmiausiai liberalų dienraštis nurodo, jog šiandien žmonijai "brangi taika, brangi laisvė, brangi kultūra ir brangi kiekviena sąlyga, kuri padeda tatai įvykdinti." Tų "žmonijos tikslų siekimui nemažai daro" Sovietų Sąjunga, kuri "visur pabrėžia taikingus savo siekimus."

Toliau laikraštis plačiau rašo:

"Lietuvos ir kitų savo kaimynių atžvilgiu ji tai yra įrodžiusi ir veiksmu. Pripažinusi tautų laisvės ir apsisprendimo principą, Sovietų Sąjunga viena pirmųjų pripažino Lietuvos nepriklausomybę ir siūlė kitoms kaimyninėms Baltijos santarvės valstybėms deklaruoti šių valstybių savarankumą ir neliečiamybę. Tai yra tvirtas taikumo įrodymas, kurio niekas negali nuginčyti. Tą taikumą ir gerus norus patvirtino taikos bei nepuolimo sutartys ir dokumentai, kuriais pripažinta Lietuvai teisės į Vilnių. Žodžiu, kai minimos dvidešimties metų Sovietų Sąjungos sukaktuvės, tai primintina kaip faktai, kurie įrodo, kad Sovietų Sąjunga ne tiktai taiką deklaruoja, bet ir vykdo; kad oficialūs jos pareiškimai eina ranka į ranką su faktinais darbais.

"Pernelyg daug yra faktų, kurie parodo ir įrodo, kad ir vidaus savo gyvenime Sovietų Sąjunga taipgi siekia kultūros. Nešimas šviesos į plačiąsias liaudies mases, susipratimo į buvusias paneigtas ir persekiojamas, kaip ir lietuviai, tautas; kultūrinės ir ekonominės pastangos, kad ir sunkiais keliais bei sąlygomis, stumia tą didžiulę, 170 milionų valstybę į priekį. Ir visose kultūros, mokslo ir technikos srityse dvidešimt metų davė didelių rezultatų, išvedė šią valstybę į vieną pirmųjų pasaulyje eilių. Jos ateitis su nepaprastai didelėmis perspektyvomis.

"Šiais metais Sovietų Sąjunga stengiasi įgyvendinti naują konstituciją, kuri valstybę ryžtasi tvarkyti teisiniais pagrindais. Nauja konstitucija numato įgyvendinimą demokratijos, kuri yra vienas didžiausių visos žmonijos idealų...

"SSSR mokslo, kultūros, technikos atsiekimai stebimi viso pasaulio. Ir tai yra didelių pastangų vaisius."

Tai gan objektyvus liaudininkų laikraščio įvertinimas socializmo šalies ir jos vaidmens pasaulinėje plotmėj. Verta priminti tai, kad šis pats laikraštis kadaise buvo išspausdinęs daug piktų raštų ir neteisingų straipsnių prieš Sovietų kraštą.

Gerai, kad liaudininkų dienraščio redakcija "atsipeikėjo" ir surado reikalo pažymėti, jog šviesa yra šviesa, nepaisant, kaip kas ją bando krikštyti.

Prie to, "L. Ž." išspausdino eilę ir atskirų straipsnių apie Sovietų Sąjungos pasiekimus kultūros srityj.

Mykolas Plepys

Šiomis dienomis Brooklyne numirė Mykolas Plepys. Amžiaus jis turėjo virš 40 metų, bet darbininkų judėjime aktyviai dalyvavo jau apie 25 metus.

Į Lietuvių Socialistų Sąjungą Mykolas Plepys įstojo galbūt 1913 ar 14 metais. Ten veikė betarpiškai ir veikė gerai. Atvykęs iš Philadelphijos į So. Bostoną, velionis Plepys įsivėlė ne tik tiesioginėn LSS veiklon, bet ir įvairiose savišalpos draugijose jis per ilgą laiką ėjo atsakomingas pareigas.

Kai socialistiniam judėjime įvyko skylimas, draugas Plepys stojo į komunistinį judėjimą ir čia (tūlą laiką palėpiniam darbe, kai Kompartija buvo nelegališka, o vėliau viešai) šėyrai ir uoliai darbavosi.

Dažnai rašinėdavo seniau "Kovai", o vėliau "Laisvei" korespondencijas ir straipsnelius. "Kovoj", berods, jis pasirašinėdavo slapyvardžiu Stalioris, o "Laisvėje" vėlesniais laikais buvo žinomas, kaipo Bensonas.

Tūlą laiką South Bostone ir apylinkėje d. Plepys buvo vadovaujančiu komunistiniam judėjime veikėju. Jis galėdavo ne tik gerai rašyti, bet ir kalbėti, sakyti prakalbas. Dėlto žmonės jį mylėjo ir gerbė.

Ilgainiui jis sugalvojo eiti į real-estate biznį (tiesa, mūsų judėjimo jis dėlto niekad nepametė), kuris jam nevyko. Susidarius visai eilei kliūčių, velionis pametė savo biznį, apleido South Bostoną ir atvyko Brooklynan, kur ir gyveno iki savo mirties.

Čia dirbo berods automobilių pramonėje ir, kaipo geras mechanikas, neblogai uždirbo. Deja, kažin dėlko, sielvartaudamas, velionis pradėjo vartoti alkoholinius gėrimus. Iš karto rečiau, o paskui vis dažniau jis puolė alkoholio įtakon ir tas, matyt, paskubino jo mirtį. Tai buvo nelaimė draugo Plepio, podraug nelaimė ir darbininkiško judėjimo.

Velionio d. Plepio darbininkiškam judėjimui nuopelnai ir pasišventimas padarė daug jam draugų. Iš tos jo nelaimės, kuri draugą Plepį be laiko nuvarė į kapus, išplėšdama iš mūsų judėjimo, taipgi turi pasimokinti ne vienas. Gaila ankstybos mirties pakirsto veikėjo! Dar jis galėjo gyventi, galėjo dirbti.

Tebūva tau, Mykolai, lengva šio krašto žemė!

O visiems mirusiojo giminėms "Laisvės" redakcija reiškia savo užuojautą.

Keršija

Kaune išeidinėja satyros laikraštukas "Kuntaplis". Smetoniškojo "Aido" pranešimu, "naktį iš lapkričio 8 į 9 dd. nežinomi paktadariai išdaužė redakcijai langus ir padarė kitų sugadinimų."

Prieš kiek laiko to paties "Kuntaplio" redaktorių, Tilvytį, teismas nubaudė 3,000 litų pabauda už pasijuokimą iš Telšių žemės tvarkytojo.

Matyti, kad fašistiniai didvyriai bando tam laikraščiui keršyti visokiais būdais, kad tik greičiau juo atsipalaiduoti.

Kad Šmeižia, Tai Šmeižia!

"Laisvėje" jau buvo minėta, kad Amerikoje dabar "svečiuojasi" nesenai atvykęs iš Lietuvos tipas, "naujos tikybos skelbėjas," Visuomis. Jis yra artimas fašistų "Vienybės" bendradarbis.

Norėdamas nuduoti labai mokytą, tasai "pryčeris" apsiseilėdamas atakuoja komunistus ir šiaip žmones. O andai jis palietė ir lietuvius profesionalus, paskelbdamas, būk tūli jų yra nusipirkę diplomus. Vadinasi, gydytojų bei advokatų diplomus gavę ne kaipo tam tikrą mokslą užbaigę žmonės, bet nusipirko už pinigus, suktai.

"Keleivis" pastebi, kad, jeigu žmonės imtų domėn tai, ką Visuomis pėckoja, tai jie nepasitikėtų nei vienu lietuviu profesionalu, nes manytų, kad jie tuos titulus yra neteisėtu keliu įsigiję. Žinoma, žmonės to nepaisys, nes jie žino, kad Visuomis yra paprastas fašistų barabanščikas ir jo žodžio niekas neima "už gryną pinigą."

Bet Visuomis tik tuomi nesitenkino. Jis per tą pačią fašistinę "Vienybę" negražiai apšmeižė jau senokai mirusį dr. Karalių. Dėl to velionio giminaitė Stasė rašo "Naujienose" straipsnį, stebėdamosi, kad tas "mokytas žmogus" taip negražiai rašo. Stasė nurodo:

"Skaudus smugis artimiems girdint p. Visuomį biauriai juodinant mirusį Dr. A. Karalių, kuris niekados daugiau neprabils, ne! Na, juodint, tai juodint! Bet kam sakyt neteisybę? Kam užduot artimiems naują skausmą? Dr. Karaliaus antroji žmona jį nepametė. Prie jos akių jisai mirė, ji palaidojo. Trečios žmonos turtą irgi negalėjo pragert, nes niekad nebuvo vedęs trečios žmonos. P-nas Visuomi! Šičia, tai ne inteligento, ne naujos religijos apaštalo darbas! Mirusius biaurodamas nesukrausi sau liaurų! Tik save ir naują tikėjimą supurvinsi,—iš tolo dvoks, kada bandysi liaudžiai skiepyt. Taip, p. Visuomi, labai negražu! Nesilaikai Romenų patarlės: "De mortuis aut be ne aut nihil." O šiuos žodžius šventai turėtumei gerbt.

"Atvažiavot pas mus lyg ir su nauju tikėjimu. Mes priėmėm. Šiltai sutikom, kaip brolį iš užjūrio. O jųs... tik tokią padėką mums siunčiat? Per spaudą šaipotės."

Mums atrodo, kad Stasė klaidą daro bandydama Visuomį "sužmonint." Jis yra fašistinio plauko sutvėrimas ir todėl tikslas apšmeižti pažangesnius žmones pateisiną jo priemones.

Ispanijai Pagelba Ir Mes

Mes Amerikos lietuviai jau gražiai pasirodėme sukeldami tūkstančius ir tūkstančius dolerių aukomis ir paaiškinome Ispanijos liaudžiai ir ten pasiųsdami nemažai mūsų kovingų jaunuolių, kovai prieš barbarišką fašizmą.

Vėliau masinės organizacijos sudarė **Amerikos Lietuvių Komitetą Pagelbai Ispanijos Demokratijos.** Šio Komiteto sekretorė susisiekė su North American Committee to Aid Spanish Democracy (Šiaurių Amerikos Komitetu Pagelbai Ispanijos Demokratijos), kuris plačiai rūpinasi pagelbos reikalais. To komiteto sekretorius **Russell Thayer,** gavęs žinią, kad Amerikos lietuviai sutvėrė tokį komitetą atrašė mums ilgą laišką, kuriame tarpe kitko sako:

"Aš noriu pagakyti, kaip mes džiaugiamės, kad Amerikos lietuvių liaudis suorganizavo Amerikos Lietuvių Komitetą Pagelbai Ispanijos Demokratijos ir norį su Šiaurių Amerikos Komitetu bendrai veikti."

Russell Thayer pateikia mums daug davinių apie Šiaurių Amerikos Komiteto nuveiktus darbus pagelbai Ispanijos liaudies jos sunkioj kovoj ir planus būsimiems darbams. Praneša, kad minimas komitetas turi ženklelių, knygelių, muzikėlių, literatūros, kalėdinių pasveikinimo kortų, postesių, paišelių ir kitokios medžiagos rinkimui aukų ir sukėlimui finansų. Mes manome, kad mūsų organizacijų kuopos gaus tos medžiagos per miestų komitetus ir pasidarbuos.

Didelė Parama

Šiaurių Amerikos Komitetas Gelbėti Ispanijos Demokratiją jau atliko didelį darbą. Jo buletinas parodo, kad šis komitetas į dešimts mėnesių laiko, tai yra nuo jo susiorganizavimo iki 31 d. rugpjūčio, 1937 metų, sukėlė Ispanijos liaudies paramai $387,741.79. Iš tos sumos maistu, drabužiais, medikamentais ir kitokiomis reikmenimis į Ispaniją pasiuntė už $316,232.60. Komiteto išlaidos, kaip tai randos už svetaines, drabužių padėlius, kalbėtojų keliones, reikmenų pervežimą, pašto ženkleliai ir kitokios išlaidos siekė $51,393.33. Komitetas bankuose pinigų turi dar $20,115.86. Taigi, šis komitetas labai ekonomiškai verčiasi.

Greta piniginių aukų, už kurias šis komitetas pirko reikmenis ir siuntė, jis per tą laiką sukėlė, tai yra, surinko padėvėtų drabužių ir apsiavų, aptaisė juos ir pasiuntė į Ispaniją. Čia buvo surinkta 30,000 porų vyriškų apsiavų; 60,000 moteriškų apsiavų ir 8,000 vaikų. Apsiavai sudarė 14,579 svarų ir juos apkainuojant nuo 10 centų iki $1 jų vertė siekė $39,787.00.

Tuo kartu komitetas persiuntė į Ispaniją 800 pundų skūrinių apsivilkimų, 125 pundų vyriškų, 100 pundų moteriškų ir 1,200 pundų vaikų apsirengimų, kurie visi sudarė 69,340 svarų ir jų vertė buvo iki $155,875.00.

Komitetas pasiuntė į Ispaniją valgomų daiktų 92,340 svarų ir medikamentų 13,590 svarų. Taigi, kaip matome, tai šis komitetas atliko milžinišką darbą. Per jį ėjo ir lietuvių aukos, kurias siuntėte "Laisvės", "Vilnies", ALDLD, LDS ir kitų organizacijų bei įstaigų vardais.

Minėto komiteto buletinas už spalių mėnesį paduoda, kad jau po virš padarytų atskaitų atlikta sekami siuntiniai: Rugsėjo 23 d. į Ispaniją pasiųsta vėl $10,000 vertės reikmenų, tai buvo, kaip praneša A. A. Heller'is, 1,000 dėžučių kondensuoto (sutirštinto) pieno; 1,000 dėžių jautienos; 30 pundų vyriškų ir moteriškų drabužių ir 50 porų šiltų blankietų.

Rugsėjo 30 dieną vėl pasiųsta į Ispaniją $4,000 vertės dalykų, jų tarpe 50,000 svarų cukraus, 2,000 svarų sudžiovintų ir sumaltų kiaušinių ir kitokio maisto.

Ispanijos Liaudis Dėkavoja

Ispanijos liaudis labai įvertina Amerikos žmonių pagelbą. Ten virš 3,000 amerikiečių su ginklu rankoj kaunasi prieš budeliškus fašistus, jų tarpe nemažai ir mūsų kovingų lietuvių jaunuolių. Daugelis ne tik sveikatą atidavė, bet jau ir galvas padėjo sunkioj kovoj. Ispanijos liaudis giliai įvertina ir mūsų aukas. Štai kokį laišką prisiuntė dabartinis Ispanijos liaudies valdžios pirmininkas **Dr. J. Negrin** daktarui Walter B. Cannon, pirmininkui medikalio skyriaus Šiaurinės Amerikos Komiteto, kuris yra iš Harvard Medical School:

"Brangus Profesoriau Cannon:

"Aš noriu pasiųsti mano padėką jums už visą tą, ką jūs ir jūsų vienminčiai darote pagelbai mūsų šaliai ir viso pasaulio demokratijai.

"Mes turime sunkų darbą prieš mus. Kas prasidėjo militaristų sukilimu, tai dabar išaugo į mūšį už mūsų laisvę. Dabar mes esame įsitikinę, kad tas viskas atsitiko per ilgą laiką ir gerai prirengtą darbą Vokietijos ir Italijos ir sukilėliai buvo neginčijami įrankiai tų užsienio šalių jų ambicijose viešpatavimui.

"Mūsų liaudis negali suprasti, kaip tai Ispanijos teisėta valdžia, pripažinta kitų šalių ir turinti su jomis ryšius ir štai užsienio demokratiškų valstybių ji yra lygiai vertinama, kaip ir sukilėliai.

"Kiekvienas netiki tai pasakai, kad Ispanija "raudona", kuri gausiai skleidžiama užsieny spaudoj, kuri turi tikslą suklaidinimo ir yra mitriai organizuota propaganda.

"Todėl mes esame daugiau ir daugiau dėkingi tiems keliems prieteliams, kurie gelbėja abiejaip: medžiaginiai ir su jų simpatijomis.

"Mes esame įsitikinę, kad laimėsime — laimėjimas galų gale bus mūsų pusėj, dėl ko eisime iki pat galo, nes mes žinome, kad mes kovojame ne vien už mūsų šalies, bet ir viso pasaulio laisvę.

"Mano geriausias linkėjimas Mrs. Cannon ir jūsų vaikams. Mano didžiausias dėkingumas Šiaurių Amerikos Komitetui Pagelbai Ispanijos Demokratijos ir Medikaliam Biurui Pagelbai Ispanijos Demokratijos.

"Jūsų ištikimas,
"Juan Negrin."

Reikia Pagelbos Daugiau

Ispanijos liaudies kova toli gražu dar nepasibaigė. Dar Italijos ir Vokietijos fašistai nepavargo kare. Dar daug Ispanijos liaudis turės paaukuoti gyvasčių. Dar mūsų pagelba labai reikalinga. Rinkite maistą, drabužius, apsiavus ir tai priduokite ant vietos (savo mieste tam tikslui komitetams). Rinkite aukas, pinigus ir siųskite per Amerikos Lietuvių Komitetą Pagelbai Ispanijos Demokratijos! Čekius išrašykite jo iždininkės vardu: HELEN KAUNAS, o siųskite sekretorės vardu ir antrašu: Alda Kairytė, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

D. M. Šolomskas,
ALKPID Pirmininkas.

Ambulansas, kurį nupirko Hollywoodo judomų paveikslų žvaigždės ir rašytojai ir padovanojo Ispanijos demokratijos gynėjams. Šis ambulansas greit bus nugabentas Ispanijon. Vadinasi, ir judžių aktoriai remia kovą su fašizmu.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas: Ar Socialės Apsaugos Įstatymas aprūpina bausmę už nemokėjimą taksų ant algų?

Atsakymas: Taip. Jeigu taksai į laiką neužmokėti, tai bausmė iš ½ nuoš. į mėnesį, arba 6 nuoš. į metus uždėta. Ta bausmė auga, jeigu darbdavys vis nemoka taksus, gavęs pranešimą nuo Collector of Internal Revenue.

Socialės Apsaugos Informacijos

Klausimas: Kur darbdavys, kuris nesupranta socialės apsaugos įstatymo aprūpinimus gali gauti teisingų informaciją?

Atsakymas: Kreipkis prie arčiausio "Collector of Internal Revenue". Jis turi duoti pilną pagelbą išrišimui tokių problemų.

Aprūpinimas Elektrikos Kaimų Distriktams

Klausimas: Girdėjau, kad yra galima prašyti federalės pagelbos pradėti elektriškos jėgos sistemą kaimiškuose distriktuose. Kaip reikia to prašyti ir kur reikia kreiptis?

Atsakymas: Valdiškas finansavimas tokių projektų yra galimas daiktas tik jeigu bus nemažiau 150 vartotojų ir linija privalo būti iš 50 mylių.

Jeigu susiedijoj įvyks susirinkimas, ir visi balsuos už elektrikavimą ir nors 150 ūkių savininkų arba kaimiškų namų savininkai turi pasirašyti po įnešimu. Aplikacija turi būti pasiųsta į Rural Electrification Administration, Washington, D. C.

FLIS.

Auburn, Me.

Lapkričio 13 d. įvyko vestuvės draugų V. A. Kaulakių dukrelės Albernos su Earle B. Lewis. Linkėtina jaunai porai laimingo gyvenimo.

Prie skanių valgių ir gėrimų, prisiminta ir apie Lietuvos politinius kalinius. Drg. J. Krapavickas pasakė keletą žodžių ir prašė, kad paaukautų, kiek kas gali. Čia paduodu aukavusių vardus.

Alizas Kaulakis aukavo $1. V. Kaulakienė, J. Stukienė, R. Šilaikienė po 50c. J. Šilaikis — 30c. Po 25c.: Aldonas Kaulakis, K. Kaulakis, A. Stukas, S. Šilaikienė, A. Krapavickienė, J. Krapavickas, U. Vaitonienė, J. Laučienė, A. Laučius, T. Kalvelienė, S. Klimanskis, A. Apšegienė, B. Mynakys; E. Aismontienė—10c. Viso — $6.15. Visiem aukavusiem tariame širdingai ačiu. Pinigai pasiųsti per "Laisvę."

Aukų Rinkėjos, *A. S., R. S.*

SEKMINGOS LIAUDIEČIŲ ATAKOS

Hendaye, Franc.—Ispanijos pasienis. — Respublikos lakūnai bombomis smarkiai daužė fašistų tvirtumas Aragono fronte: Saragossą, Huescą ir kitas. Respublikiečiai atėmė iš priešų kaimus Los Aroyos de la Fraguas ir Palancares, po įtužusių susikirtimų, šiaurėje.

Universiteto Mieste, Madrido priemiestyj, respublikiečių pakasta ir išsprogdinta mina užmušė 40 fašistų iš tų, kurie naktį bandė padaryt ataką.

Nesusikalbam Patys Su Savim

Ar Dievas, ar Velnias Liežuvius sumaišė? SLA nominacijų ir "sleitų" reikalu

Biblijoj skaitome tokią pasaką: žmonės, norėdami apeiti dievo galybę ir ateity išvengti patapo (tvano), sumanė pasistatyti dangų remiantį bokštą, kuriame, jei patapas ištiksiąs, sulipsią ir nuo patapo išsigelbėsią. Bet dievui toks žmonių nesiskaitymas su juo nepatikęs ir jis sumaišęs jiems liežuvius. Žmonės (babilonieičiai), negalėdami tarp savęs susikalbėti—neįstengė ir bokšto pastatyti.

Tai buvo anais pasakų laikais. Bet, kuomet žmonės nesusikalba mūsų dienomis, — radio-elektros amžyje, — tai jau daugiau negu keista. Ir tie žmonės vadina save pažangiais, progresyviais, tituluojasi daktarais, advokatais ir kitais skambiais žodžiais.

Omenyj turiu SLA nominacijas su visu tuzinu "sleitų."

Nutriušusi, ar nuskusta, barzdelė jau senai, senai agitaciją veda už visą dabartinę SLA Pildomąją Tarybą, su fašistais Mockum ir Viniku. Grigaičio diriguojamas "Vakarų Komitetas" visom keturiom laikosi to pačio.

Bet rytai tokio absurdo pakęsti negalėjo. Juk aišku buvo, kad su fašistuojančiais jokio kompromiso nepadarysi. Klausydami Grigaičio, aišku, mes išrinksim Mocku ir Viniką. Bet fašistėliai už kitus mūsų kandidatus vis vien nebalsuos ir kaipo pliusą prie Mockaus su Viniku, gali išrinkti "savuosius" ir į kitus urėdus.

Todėl bostoniečiai nustatė savo "sleitą." Brooklyniečiai prie šio sleido įnešė pataisa (reikia pasakyti, labai rimtą) ir dalykas turėjo būt skaitomas baigtu, susikristalizavusiu.

Bet kur tau! "Ledokui užstok duris, tai jis šoks per aukštinį" — dzūkų patarlė sako. Taip lygiai su mūsų "vakarų" dirigentu.

"Naujienose" iš lapkričio 1 d. skaitome:

"Šiemet, nominuojant kandidatus į SLA Pildomąją Tarybą, **nariai turės iš ko pasirinkti.** Ne taip, kaip kitais metais, kuomet dvi priešingos grupės siūlė kiekviena po vieną grynai srovini kandidatų sąrašą ir nariai buvo kviečiami balsuoti už vieną arba už antrą.

"Šį kartą yra daugiau, kaip pusė tuzino "sleitu." Skaitykite: vienas Vakaru Komiteto, vienas Rytu Komiteto, trys tautininkų ir du — bolševiku. **Tik pagalvokite, net bolševikai ištatė du skirtingu kandidatu sarašu!** Tokiu stebūklu Susivienijimas iki šiol nebuvo matęs." (Mano pabraukta).

Tai ironiia! Pasityčiojimas iš pažangiuju SLA narių! Tas posakis: "turės iš ko pasirinkti" — tai cinizmas. Juk teisiu daktarui turėtu būt aišku, kad jei "mūsų žmonės" — pažangusis elementas rankiosis "sleitus" ir balsuos už visa juju dešimti, tai nei vienas sarašas nepraeis. Praeis priešingos pusės žmonės, šiuo tarpu lietuviški smetonininkai (ir dar ne bet koki! — ordenuoti). Bet susivieniiimui, matyt, "Naujienos" to ir linki.

Toliau. Tautininkai trijų sarašu neturi. Pačios "Naujienos," iš spalių 30 d., apžvalgoj rašo:

"Vienas "tautiškas" laikraštis praneša, kad tautininkai ir sandariečiai "galutinai susitarė," sudarydami bendrą frontą SLA Pildomos Tarybos rinkimams. Tarp kitu kandidatų jie stato p. J. J. Bačiuną "arba" A. S. Trečioką į iždininkus."

Taigi šįmet tautininkai gudriau padarė. Šįmet jiems nereikia net "Sargybos Bokšto," bei Strimaičio. Šįmet jų naudai daugiau pasidarbuos p. Grigaitis, negu kokie ten "bokštai."

Argi ištikrųjų taip? Žinoma, kad taip.

Štai, po to, kaip p. Grigaitis "Naujienose" susiėmęs rankomis galvą sušuko, kad šįmet į SLA P. Tarybą yra "pusė tuzino" "sleitų" — jo panosėje gimė dar du "sleitai." Tai Kleofo Jurgelionio su Dr. Graičūnu ir D-rės Baltrušaitienės — moterų sąrašas.

Aišku, kaip diena, kad šitie du sąrašai gimė jei ne p. Grigaičio įsakymu, tai bent pritarimu. Bet ir pritarimas šiam atvėjyje yra didelis nusikaltimas prieš pažangiuosius SLA narius. Ir Grigaičio, jei nuoširdžiai jis linki SLA gero, privalumas buvo tuos žmones persergėti, kad jie balsų neskaldytų ir nevarytų mūs, SLA narių, į fašistinį bučių.

Kaip man, ir daugeliui žinoma, p. Jurgelionis daugumu kuo priklauso nuo p. Grigaičio. Bet, kad Dr. Graičūnas klampoja į purvyną — man nesuprantama. Dr. Graičūnas — senas ir nuoširdus visuomenės veikėjas — šį kartą ėmė ir suvaikėjo. Cha . . . senas vaikas. Daktare! Kam leidies, kad iš tave juoktųsi? Jau ir taip senai juokiasi: vadina amžinu kandidatu į SLA daktarus kvotėjus.

Ir tamsta, ir adv. Jurgelionis, mačiau su savo "literatūra" kreipėtės ir į "Laisvę" ir į "Vilnį." Bet argi jūs manot, kad visi žmonės proto nevartoja? Vartoja. Ir jūsu pragaištingai skaldymo politikai nepritaria.

———

Kad "Naujienos" ir kartu "Vakarų Komitetas" kasa duobę SLA. — tai kasdien vis labiau ir labiau aiškėja.

Štai "Naujienų" lapkričio 17 d. Kanados lietuvių žiniose skaitome:

"TORONTO. — Lapkričio 14 d. įvyko SLA. 236 kp. susirinkimas, kuriame, be kitų kuopos reikalu, buvo nominacijos i centro ir kuopos valdybą. I centro valdybą dauguma balsu liko nominuota sekami asmenys: i pirm. Bagočius, i vice pirm. Mažukna, i sekr. Vinikas, i ižd. Gugis, i iždo globėjus Mikužiutė ir Mockus, i daktarus kvotėjus Stanislovaitis. **Žodžiu sakant, Toronto kuopoj laimėjo pažangieji, ką turėtu ir kitos SLA kuopos padaryti.**" (Mano pabraukta.)

"Laimėjo pažangieji!" . . . Cha, cha, cha! . . . "Naujienoms" ir aplam ju sekėjui iš Kanados, Mockus ir Vinikas yra "pažangieji . . ." Idomu būtu žinoti, kada ir nuo ko tie ponai pažangos gavo? Bet galėjo ir taip būti, kad šią žinia savotiškai pačiupinėjo redaktorius.

Fikim toliau.

"Naujienose" p. Grigaitis garsiai užakcentavo, kad bolševikai irgi išstatė **net** du kandidatu sleitu. Ir šiuomi "Naujienos" norėjo labai nugasdinti SLA narius. Bet baimė ne visiems lygiai plačias akis turi. Kas baisu p. Grigaičiui, tas gali būt visai nebaisu SLA nariams.

P. Grigaičiui čia ėmė kinkos drebėti todėl, kad jis manė, buvo tikras, kad iš SLA. jis, kaipo "čyfas" fašistu padedamas, visus bolševikus iš SLA išklavė dar Chicagos seime. O dabar, žiūrėk, ir vėl jų atsirado ir dargi kandidatuoja į SLA Pildomąją Tarybą! Gevalt! Pavojus! Grigaičiui žodis "bolševikas" baisesnis, nei velniui šventintas vanduo. Štai kodėl jis agitavo ir agituoja už fašistėlius Mocku ir Viniką, kurs ėmė arpuoti naujai stojančių į SLA aplikacijas ir nepriimti jam nepatinkamu žmonių. Taigi p. Vinikas pasirodė 100 nuoš. fašistas, antidemokratas. Na, ir suderink ji su 100 nuoš. demokratijos "gynėju" — p. Grigaičiu!

———

Dėl bolševiku sleitu reik pasakyti ve ka: Bolševikai, kaipo tokie, jokio sarašo nestatė ir nestato. Kaip "Vilnis," taip ir "Laisvė," bei "Keleivis" skelbė beveik tuos pačius žmones, tik skvrėsi vietu parinkimu. Bet tai buvo kristalizavimosi stadijoj. Dabar visi šie trys laikraščiai ir visi rimti SLA nariai, kuriems rūpi nepražudyti Susivienijimą Amerikoje, remia ir teberems šiuos kandidatus:

Prezidentu — F. J. Bagočių, So. Boston, Mass.

Vice-prezid. — K. J. Mažiukną, Pittsburgh, Pa.

Sekretorium — J. Miliauską, 286 kuopos narį, McKees Rocks, Pa.

Iždininku — K. Gugį, Chicago, Ill.

Iždo globėju — J. Martin (Marcinkevičių), 212 kuopos narį, Kenosha, Wis.

Iždo globėju — E. Mikužiūtę, Chicago, Ill.

Daktaru kvotėju — J. S. Staneslow, Waterbury, Conn.

Tik šituos žmones privalome nominuoti dabar ir pavasarį tik juos išrinkti. Tai rimčiausi, kvalifikuoti žmonės ir tik jiems galime patikėti SLA. vadovybę.

Dar Truputį Apie Bolševistinį Pavojų

Anais metais, atsimenate, tapo išeikvota daug SLA turto, kurį mes sunkiai uždirbtais centais suvijome. Pasamdytas agitatorius Žukas pasišlavė mūsų pinigėlių. Kam? Kokiam tikslui buvo išmesta keliolika tūkstančių dolerių? Ugi apsigynimui nuo gręsiančio bolševistinio pavojaus."

Anais metais užkimusiom gerklėm šaukta, kad bolševikai norį pasiglemžti SLA ir tą nebuvėlį milioną dolerių pavesti Maskvai.

Buvo griebtasi šlykščiausių priemonių, ir Chicagos seime pažangieji, su policijos pagelba, kruvini ir sumušti — tapo iš seimo išmesti.

Pasėkoj — SLA kūne padaryta nepagydoma žaizda — išplėšta iš jo keli tūkstančiai narių. Bolševikai ne tik kad nenuėjo į Maskvą su milionais, bet susiorganizavo Darbininku Susivienijimą, kuris daugeliu atžvilgių aukščiau stovi už SLA.

Taigi, jūs, ponai "lyderiai," ypač iš Chicagos padangės, padėję fašistams išmesti iš SLA kelis tūkstančius geriausių narių, dabar neriate fašistinę kilpa ir likusiems. Ir jei mes atsidursime fašistiniam bučyj — jūs už tai atsakysit!

So. Bostono SLA. Narys.

P. S. Prašyčiau "Vilnį" persispausdinti.

Amerikos Pulkininkas Gėrisi Ispanijos Armija

Madrid. — Amerikos ambasados karinis narys Ispanijoj, pulkininkas S. O. Fuqua aplankė Amerikiečių-Anglų Penkioliktą Tarptautinę Brigadą ir pasakė trumpą kalbą amerikiečių liuosnorių batalionams. Jis išsireiškė, kad Jungtinių Valstijų žmonės užjaučia Ispanijos respubliką.

Pulkininkas Fuqua aplankė Quinto ir Belchite ir su pasigėrėjimu stebėjosi, kad Ispanijos milicininkai su tarptautiniais liuosnoriais atėmė iš fašistų tokias tvirtoves. "O metai atgal," jis sako, "dar aš pats abejojau, ar valdžiai pavyks milicijos grupes perdirbti į tokią disciplinuotą, gabią armiją."

Rochester, N. Y.--Easman Kodak fotografinių kamerų kompanija atsakė darbus penkiolikai šimtų darbininkų.

Darbininkų Streikai Lietuvoje

A. R.

Sunki Lietuvos darbininkų buklė verčia juos dažnai griebtis streiko, kad bent kiek pagerint savo padėtį. Streikai oficialiai Lietuvoj uždrausti. Vidaus reikalų ministeris liepos pabaigoje, kalbėdamasis su laikraščių atstovais, sakė: "Vienintėlis dalykas, kurio nepripažistam, tai—streikai. Tokiu atveju ministerija atsisako nuo bet kokio tarpininkavimo ir tada ginam tiktai darbdavį (samdytoją). Šis nuostatas liečia ir sezoninius ir nuolatinius darbus. Kai darbininkai tiktai skelbia streiką, tai darbdaviui (samdytojui) duodam laisvas rankas ir jis gali elgtis kaip tinkamas" ("L. Ž.", 29-VII-37). Visgi, nors streikai ir nepripažistami, Lietuvoje šiemet tų streikų buvo nemaža. LKP Centro komiteto atsišaukimas, išleistas š. m. vasario 9 dieną, rašo, kad Kaune "sausio mėnesyj streikavo "Lietekso," "Bostono", "Audimo" tekstilės fabrikų ir viešųjų darbų darbininkai. Šie streikai baigėsi pilnu arba dalinu darbininkų laimėjimu." Tačiau ir po laimėtų streikų darbininkai taip maža uždirba, kad kyla vis nauji konfliktai. Štai "Bostono" fabrike po streiko darbo mokestis buvo pakeltas 10 nuoš. Bet ir tas padidintas darbo mokestis nesiekė pačių valdžios organų nustatyto minimumo. Darbininkai dar kartą buvo priversti pareikalaut pakelt jiems darbo mokestį.

Kaip praneša "Tiesa" (liepos 15 d.), sausio pabaigoj streikavo netoli Salako 100 darbininkų, dirbusių prie miško darbų kaip vežikai (daugiausia valstiečiai). Iki streiko vežikas su geru arkliu galėjo uždirbti 3—4 lt. dienai. Vežikai reikalavo pakelt darbo mokestį 25 nuoš. Streikas tęsėsi pusantros dienos. Vežikams pridėjo po 50 centų dienai ir jie pradėjo dirbt. Pablogėjus keliams, vežikai vėl pareikalavo pakelt darbo mokestį. Jiem pridėjo dar 50c dienai. Streikui vadovavo komunistai.

Sunkios darbo sąlygos privertė sustreikuoti ir akmenskaldžius Klibiuose (netoli Kretingos). Jie uždirbdavo tik 2—4 litus dienai. Darbininkų šeimynos gyvena miestuos ar toli kaimuos. Darbo mokestis buvo išmokamas nereguliariai. Prispausti bėdos. darbininkai vas. 24 d. sustreikavo, reikalaudami išmokėt uždirbtus centus arba duot avanso. Kuo streikas baigės, laikraščiai nepranešė.

Beveik kas met atėjus sezonui streikuoja ir siuvėjai darbininkai. Šiemet balandžio pradžioj Kaune sustreikavo apie 300 siuvėjų konfekcininkų (siuvančių rubus krautuvėms). Siuvėjai reikalavo sutrumpint darbo dieną nuo 9 iki 8 valandų, o už 6 virš-valandžius apmokėti kaip už 8 darbo valandas. Streikas tęsėsi apie savaitę laiko. Kaikuriose siuvyklose streikas pilnai laimėtas, kitose—dalinai. Streiko metu darbininkai rengė pasitarimus, kuriuose dalyvavo apie 200 siuvėjų. Prieš gegužės 1 d. sustreikavo siuvėjai, dirbantieji pagal užsakymus. Streikavo 16 siuvyklų darbininkai, reikalaudami pakelt darbo mokestį. Ir šį kart streikas buvo laimėtas. Darbo mokestis pakeltas nuo 10 iki 20 nuoš.

Atėjus vasarai Kaune prasidėjo statybos darbai. Apitikriais apskaičiavimais prie statybų Kaune birželio antroj pusėj dirbo apie 3,000 darbininkų. 1936 m. tuo pat metu Kaune dirbo apie 5000 statybos darbininkų. Statybos sezonas tęsiasi 3—4 mėnesius, rečiau 5—6 mėnesius. Didesnę pusę metų statybos darbininkai priversti būti bedarbiais, jieškoti pragyvenimo šaltinių dirbant viešuose darbuose, sukapojant vieną kitą vežimą malkų ir tt. Tačiau ir dirbdami statybos darbininkai nedaug ką gauna. Meisteriai per darbo valandą uždirba 1.15-1.20 lt., plytnešiai—90 ct., moterys, dirbančios ant žemės,—45 cnt. Šiaip statybos darbininkai už valandą gauna 60-63 cnt., o moterys darbininkės—55 cnt. Per dieną statybos darbininkai uždirba 4-5 litus. Iš jų maistui vienam žmogui išeina nemažiau 3 litų dienai. Butui per mėnesį reikia mokėt nuo 15 iki 40 litų. Gi šeimynos pramaitinimui ir kitiems reikalams visai maža belieka. Statybos darbininkai dirba savais drabužiais, o prie darbo jie labai greit plyšta. Plytnešiams kelnės suplyšta po vieno mėnesio darbo. Batai sugenda po 3-4 darbo savaičių, nes tenka į kelintą aukštą tampyti net po 40 ir daugiau plytų. Tos plytos, kaip sako plytnešiai, taip pečius "nuspaudžia, kad ir gulėti sunku". "Visi statybos darbininkai atrodo smarkiai iškaitę, dulkėti ir apsirengę sulopytais drabužiais. Pas juos dažnai matyti lopas ant lopo. Dėl to, sako, naujų nesisiudinsi, nes brangiai kaštuotų, tad ir tenka avėti kelis kartus lopytas kelnes ir suplyšusius batus" ("XX amžius", 18-VI-37). Apie specialius darbininkams rubus, apie statybos darbų mechanizaciją, apie specialias valgyklas, kuo naudojasi SSRS darbininkai,—Lietuvos statybos darbininkai tik svajoja.

Aišku, kad dirbdami tokiose sunkiose sąlygose ir negalėdami suvesti galų su galais, statybos darbininkai laiks nuo laiko skelbia streikus, kad išsikovot darbo mokesčio pakėlimą. Gegužės 25 dieną Kaune buvo sustreikavę apie 250 darbininkų įvairiose statybose (Prisikėlimo bažnyčios statyboj ir kt.), reikalaudami pakelt darbo mokestį. Po kiek laiko, birželio pirmoj pusėj sustreikavo apie 150 statybininkų penkiose didesnėse privatinėse statybose. Darbininkai reikalavo pakelt darbo mokestį maždaug 25 nuoš.: mūrininkams ir tinkoriams vietoj 1—1,15 lt. už darbo valandą mokėt 1.60 lt., plytų nešiotojui vietoj 80 cnt. mokėt 1 lt. už valandą, paprastiems darbininkams vietoj 4 lt. už darbo dieną mokėt 6 litus. Streikas tęsės apie savaitę laiko ir baigės birželio 16 d. darbininkų laimėjimu. Susitarta, kad eiliniams darbininkams mokės už valandą 63 centus, o eilinėms darbininkėms—55 cent. Be to, rangovai užmokėjo už pusę streiko dienų.

Dabar Lietuvoje eina vadinamo žemaičių plento (Kaunas—Raseiniai—K l a i pėda) statyba. Prie plento statybos dirba keletas tūkstnčių darbininkų. Statybą atskiromis distancijomis varo įvairus rangovai, kurie, norėdami kuo daugiausia pasipelnyt, visaip skriaudžia darbininkus. Darbininkai dirba po 11 valandų per dieną ir uždirba nedaugiau 4 lt. 18 cnt. dienai. Daug mažažemių valstiečių yra atvažiavę su savo vežimais ne tik iš paplentės kaimų, bet ir iš tolimų Utenos bei Zarasų apskričių. Jie veža žemes, žvyrą, akmenis ir su vienkiniu vežimu uždirba į diena nuo 7 iki 11-12 litų. Maistas darbininkams per dieną kainuoja mažiausia 2 litu. Maisto produktus tenka pirkti pas valstiečius. Valgį tenka virti patiems arba samdyti virėjas, nes valgyklų nėra. Kambarių darbininkai nesamdo, bet nakvoja pas valstiečius klojimuose ant šiaudų. Už tai turi mokėti savaitei po 1 lt., o jei kas nori lovos, tai turi mokėti 3 litus. Atvažiavusiems su arkliais valstiečiams daug rūpesčio sudaro pašaro arkliams pirkimas, nes pašaras brangiai kainuoja ir jo sunku gauti.

Kada prasidėjo plento statyba, rangovai buvo pažadėję mokėti žemės kasėjams po 44 centus už darbo valandą, tačiau pradėjus dirbti ėmė mokėti tik po 40 centų. Pasipiktinę apgavyste darbininkai sustreikavo. Birželio 7—9 dienomis streikas apėmė 2000 darbininkų ir kelis šimtus vežėjų. Streikas tęsės apie savaitę laiko ir birželio 14 dieną darbininkai pabaigė streikuoti, kada jiems buvo pakeltas darbo mokestis iki 44 centų už darbo valandą.

Tačiau darbininkai greitai pamatė, kad jų darbo mokestis vis tik dar permažas. Per 8 akordinio darbo valandas jie uždirbdavo nuo 3 lt. 37 ct. iki 3 lt. 60 centų, tuo tarpu kai nustatytas minimumas siekia 4 lt. 40 cnt. darbo dienai. 1300 darbininkų, dirbančių rangovų Ilgovskio, Urbono ir Stungevičiaus žinioje, 50 kilometrų ruože, birželio antroje pusėje vėl sustreikavo, reikalaudami mokėt minimalinį dienos darbo mokestį arba vietoj 4 lt. 50 cnt. už kūbinį metrą akmenų skaldos mokėti 6 litus. Be to darbininkai pareikalavo mokėt už viršvalandžius 25 nuoš. brangiau ir sumokėt skirtumą iki nustatyto minimumo. Tam tikra valdžios organų paskirta normų komisija pakėlė darbo mokestį už kūbinį metrą akmenų skaldos iki 5 lt.

Žemaičių plento statyboj vyksta ir mažesni atskirų vietų streikai. Štai birželio viduryj buvo sustreikavę prie Babtų 60 plento statybos darbininkų. Jie pareikalavo dirbt 8 valandas ir mokėt nustatytą minimumą—4 lt. 40 cnt. dienai. Darbininkai laimėjo.

Kaip matom, žemaičių plento statybos darbininkai tik streikais privertė rangovus mokėti oficialiai nustatytą darbo mokesčio minimumą. Nei darbo rūmai, nei kiti oficialūs organai ligi streiko nesirūpino, kad būtų mokamas oficialių įstaigų nustatytas darbo mokesčio minimumas. Streikų metu buvo plačių areštų. Lietuvos buržuazinių laikraščių pranešimais, tuos streikus sukėlė prisiųsti "agitatoriai", kurie, esą, "turėjo tam tikrą pasisekimą darbininkų tarpe." Devyni toki "agitato-

(Tąsa ant 5 pusl.)

Svarbi Knygutė Su Patarimais Kaip Patapti Piliečiu

Anglų kalboje yra išleista labai svarbi knygutė su nurodymais, kas reikalinga žinot, norint patapt Jungtinių Valstijų piliečiu.

●

Duodama paaiškinimai, kaip gali patapti piliečiais tie, kurie yra atvykę į šią šalį dar prieš 1922 metus ir neatsimina laivo vardo, atvykimo dienos ir kitų reikalingų informacijų.

●

Duodama paaiškinimai, kaip yra su pilietybe, kada apsiveda ne pilietis vyras su piliete moteriške arba pilietė moteriškė su nepiliečiu vyru.

●

Informacijos, ką reikia daryti, kada pameta ar kokiu nors būdu sunaikina pirmas ar antras popieras. Nurodoma, kur ir kaip kreiptis gavimui naujų pilietybės popierų bei liūdijimų.

Brošiura Yra Anglų Kalboje Užvardinta

HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES

Ją išleido Foreign Language Information Service, Inc.

JĄ GALITE GAUTI IŠ "LAISVĖS"

Knygutė 64 puslapių, kaina 25c.

Prie tos knygelės pridedame lietuvių kalboje knygelę su klausimais ir atsakymais prie pilietybės ir tas abi knygutes parduodame už 35c. Markėsti galite prisiųsti 3c ar 5c pašto stampomis. Reikalaudami rašykite sekamu antrašu:

"LAISVĖ", 427 LORIMER ST., BROOKLYN, N. Y.

Greit Susilauksime!

NAUJĄ JAUNUOLIŲ ŽURNALĄ

"VOICE"

UŽRAŠYKITE JĮ SAVO JAUNUOLIAMS

●VOICE tai bus pirmas tokis mėnesinis žurnalas anglų kalboje.

●VOICE aiškins jūsų jaunuoliams apie lietuvybę, kultūrą, apšvietą.

●VOICE supažindins jūsų jaunuolius su Amerikos lietuvių veikimu.

●VOICE jau turi savo bendradarbius įvairiuose Amerikos lietuvių kolonijose ir Lietuvoj.

●VOICE yra remiamas visos Amerikos pažangios lietuvių visuomenės.

●VOICE užpildys didelę spragą Amerikos lietuvių gyvenime. Seniai jau tokio žurnalo reikėjo.

●IŠKIRPKITE žemiau telpantį kuponą ir pasiųskite kartu su $1.50 žurnalo leidėjams. Tegul jūsų jaunuoliai džiaugiąs susilaukę naują žurnalą—VOICE.

KAINA TIK $1.50 METAMS

VOICE
Box 38, Station W.
Brooklyn, N. Y.

Siunčiu $1.50. Tuo, kai Voice išeis, siųskite žemiau paduotu antrašu.

Antrašas _____

Miestas _____

Vardas _____

L

Svajonės ir Gyvenimas

Parašė RUMBONIŠKIS

(Tąsa)

Demonstracija praėjo ir viskas aprimo, bet Raffertė dar vis atsirėmęs prie stulpo stovi ir betiksliai žiūri į žemę įdebęs akis ir kažin ką užsimąstęs. Vienok Raffertė kaip iš miego pabudo, kada jis betiksliai iškišęs ranką kišeniun, užčiupo lapelį, kurį jam vakar nepažįstamas žmogus davė. Išsitraukęs iš kišeniaus lapelį, ėmė atydžiai skaityti. Tame lapelyje buvo išdėstoma skurdi nedirbančių darbininkų padėtis ir reikalavimai šalpos viršininkams ir pavieto valdybai. Taip jau ir yra šaukiami visi bedarbiai ir dirbanti į šios dienos demonstraciją ir masinį susirinkimą, teismabūčio aikštėj, prie John Mitchell stovylos. Raffertė perskaitęs lapelį, pasitaisė kepurę, pasitraukė žiponą ir lyg ir su baime, bet kokio tai žingedumo vedamas, leidosi miesto link į nurodytą lapelyje vietą.

Kada Raffertė pasiekė teismabučio aikštę, tai išvydo ne kelių šimtų, bet kelių tūkstančių žmonių minią. Kalbėtojas pasistojęs ant pastolio prie Mitchell'io statulos, išdėstinėjo priežastį šio didelio krizio ir šaukė bedarbius ir dirbančius darbininkus organizuotis į bedarbių tarybas ir kovoti už pagerinimą būvio, už daugiau pašalpos, už kūrą, drabužius, už darbus su unijine alga; kovoti už duoną ir druską, o ne mirti badu. Kapitalistai, kurie niekad nieko nedirba, o visko turi perdaug, gyvena pertekliui. Šalis turtinga, visko prigaminta perdaug, bet milionai bedarbių ir badauja! Organizuokitės ir kovokite, kovokit, o ne mirkit badu! Tik per organizuotą kovą jūs pagerinsit savo būvį!—šaukė kalbėtojas.

Ir nors Raffertė ir stengėsi sugaudyti kiekvieną žodį, kiekvieną kalbėtojo išsireiškimą, vienok jis nepajėgė viską suimti savo omenin ir viską suprasti. Ir nors kalbėtojas, rodos kalbėjo gana paprasta, visiems suprantama kalba, o visgi Reffertei kaip kada rodės, kad kalbėtojas kalba kažin kokia svetima, jam neprantama kalba; dar kaip kada jam atrodė, jog kalbėtojas šaukia šią minią žmonių prie sukilimo, prie bunto. O tas Raffertei atrodė labai baisiu daiktu ir ne amerikonišku elgėsiu; tai būtų bolševikiškas darbas laisvoj, demokratiškoj šalyj. Jam net kaip kada užeidavo noras prasišalinti nuo šios minios žmonių, kad ir jo paskui nepriskaitytų prie šių buntaučikų, arba neuždarytų į kalėjimą su komunistais. Nes kalbėtojas daug kartų sumini komunistus, tai aišku, jog ir ši demonstracija yra sušaukta komunistų, o ne keno kito. Bet ir vėl kalbėtojo aštrūs žodžiai, kaip kokie šalti ledai jį sulaiko, kada atsimuša į jo ausis: "Jus skriaudė fabrikantai ir mainų savininkai. Jie spaudė jus prie darbo, išnaudojo ir skriaudė. Jūs jiems sukrovėt didžiausius turtus ir jie gyvena pertekliuj. O ką jūs turit? Nieko, apart nedarbo, skurdo ir bado. Kada jie nežino ribų savo lėbavimui, tai jūs nežinot kaip dieną pramisti!"

Šitokie aštrūs žodžiai rodos krito ir smigo Raffertei į pačią širdį taip, kad jis ir labiausia norėdamas nuo jų atsikratyti negali. Jam rodos tik norėtųsi imti ir sušukti taip garsiai, kad jį net visi išgirstų; kad visi girdėtų apie jo skriaudas, bet jam čia vėl prieš akis pasirodo, nors ir toli bestovįs Andrius, kuris jam rodos, kaip kokia baisi šmėkla jį sekioja ir neduoda ramumo. Rodos, jis girdi Andriaus žodžius: "Tu buvai ištikimas bosų tarnas, tu skundei darbininkus, tu esi niekšas, darbininkų išdavikas, tau nebėra vietos tarpe darbininkų". Raffertei buvo baisiai nesmagu tai prisiminti, sąžinė nedavė ramumo; jis net gailėjosi, kam jis atėjo į šį susirinkimą, demonstraciją; net jis jau buvo bebandąs atsitraukti iš minios ir palikti šį susirinkimą, kaip tuo kartu kalbėtojas baigdamas savo kalbą pranešė, kad jau sugrįžo komitetas, kuris buvo nuėjęs pas šalpos biuro viršininkus ir pavieto valdybą su bedarbių reikalavimais. O tuo tarpu vienas iš komiteto narių palipėjo prie Mitchell'io stovyklos ir pranešė, jog komitetas, atstovaujantis šimtus organizuotų bedarbių, įteikė sekančius reikalavimus: Aprūpinti pilnai bedarbius kūru, drabužiais, maistu ir renda, arba duoti darbus su unijine alga. Reikalavimai tapo priimti apsvarstymui ir bus duotas atsakymas į tris dienas.

Minia komiteto tokį pranešimą priėmė su didžiausiu entuziazmu, šauksmais ir rankų plojimu. O jauna, juodbruvė, apvalainu veidu, akiniuota moteriškė pašokus ant pastolio, pradėjo rankoms mosuoti ir šaukti: "Solidarity, solidarity!" ir pati pirmutinė uždainavo darbininkų solidarybės dainą **Solidarity,** o paskui ją pasekė ir visa minia. Raffertė jautėsi kažin kaip keistai, kaip pakliuvęs į kokį kvaitulio verpetą. O jam šis minios ūpo pakilimas atrodė panašus į kokį tai pakvaišimą, kaip į kokį puslaukinių žmonių šokį, nes jis dar niekad nėra matęs tokio susirinkimo.

Ir vistiek, akyvaizdoj tokio įvykio, tokių teisingų įstatymų reikalavimų ir priimtų apsvarstymui per šalpos biuro viršininkus ir pavieto valdybą, o Raffertei dar vis rodos, kad reikalauti, o ne prašyti, tai ne amerikoniškas būdas; tai prievartos kelias, kuriuo tik bolševikai eina ir kitus agituoja eiti tokiu keliu. O jis, Raffertė, juk, saugok dieve, ne bolševikas ir verčiau kad ir mirti badu, bet nesusidėti su tais velnio vaikais bolševikais,—mąstė jis, norėdams pats save įtikinti. Bet ir vėl klausimas atsistojo jam prieš akis: kaip čia dabar gali būt, kad ši, kaip pakvaišėlių minia, vieton prašyti, tai įteikė savo reikalavimus ir tapo priimti apsvarstymui. Nejaugi šalpos viršininkai ir pavieto valdyba skaitosi su jais? O gal gi šitie žmonės ir teisingi, jei tik jie nėra komunistai. Bet po kita, ką gali juos žinoti? Juk jie kalba apie viską. Ir nepaisant, kad Raffertei ir rodės, jog ką nors reikalauti iš valdžios, tai ne amerikoniška, bet tuo patim laiku alkis pilvą traukė ir, rodos, kuždėte kuždа, kad tai teisingi reikalavimai ir visai nieko blogo tame nėra, jeigu išalkę minios žmonių, turtingiausios šalies pasaulyj, reikalauja valgyti—atsisako mirti badu.

Raffertė atsirėmęs į lempos stulpą ir nulenkęs galvą stovi, kaip mumija ir niekaip negalėdamas pats išsiaiškinti šio klausimo. Jis alkanas ir apiplyšęs, o krautuvės viskuo užverstos, visko perpilna, bet nieko negali gauti be pinigų. Gi pinigų nėr iš kur imti be darbo, o čia darbą gauti, tai nors ir užsimušk, o niekur negalima gauti. Pinigus, ką turėjo susitaupęs ir tuos bankas nusinešė bankrūtuodamas, ir bankierius nieks už tai nebaudžia. Šitokie klausimai, rodos, kaip kokie Pirinėjų kalnai, jam nepereinami, neišrišami, nors pats gyvenimas jau gana esą Raffertę pamokinęs, bet jis dar vis negali niekaip persilaužti į antrą pusę ir gana; jam dar vis rodos, kad reikia prašyti, o ne reikalauti.

Susirinkimas baigėsi ir minia išsiskirstė ramiai su pasitenkinančia veidų išraiška. Raffertė nei nejuto, kaip minia išsiskirstė, o jis tik vienas paliko bestovįs prie stulpo, kaip koks pamirštas daiktas; rodos, kad į jį visai niekas ir domės nekreipė. O kada jis pakėlė galvą ir apsidairęs pamatė, jog ši aikštė jau apytuštė, tik kur-ne-kur ant suolelio sėdi ir ilsisi koks senelis bei šiaip kas leidžia laiką betiksliai, tai Raffertė užrietęs galvą pažiūrėjo į teismabūčio bokšte laikrodį ir net akis patrynė, kaip iš miego nubudęs, netikėdamas, kad jau geras popietis—ketvirta valanda.

"Ir tu man tiek praziopsok!"—kaip ir išmetinėjančiai pats sau tarė ir leidosi eiti. Bet kažin kaip, lyg ir netikėtai jo akių žvilgsnis atsirėmė į John Mitchell'io statulą, kuri vienoj rankoj, po pažastim laiko knygą, o dešiniąją laiko atkišęs, kaip siekdamas sveikintis, bei kalbėdamas ir išparodinėdamas ką tokio iš širdies. Tai Mitchell'is, kuris tiek daug yra padaręs gero anglių kasėjams, suorganizuodamas juos į kalnakasių uniją; dar ir šiandien, rodos, jis šaukia darbininkus organizuotis ir kovoti už savo teises, už geresnes darbo sąlygas, prieš bosų priespaudą. Raffertė lyg ir susigėdino, jis jautėsi nei šiaip nei taip, net ir atydžiai pažiūrėti nenorėjo į statulą. Jis prisiminė dabar, jog ir jis kadaise įstojo į kalnakasių uniją po priesaika būt teisingu ir ištikimu unijai ir darbininkams, o vienok jis darė viską priešingai; jis klausė bosų ir buvo jiems ištikimas, o išdavikas darbininkų unijai. Raffertė prisiminęs apie tai jautėsi kažin kaip keistai, jam buvo koktu ir rodės jį kokia sunki našta užslėgė; jam dabar rodos, kad jau nėra jokia paslaptis, kad jis buvo mainierių unijos išdavikas, šniukštas ir apie jį nūnai žino visas svietas ir su panieka į jį žiūri, kaipo tokį. "Gerai, kad nors dabar čia nėra žmonių,"—pamąstė jis net apsidairęs ir pasukęs pro statulą, per teismabūčio aikštę, išsileido namų link, kaip ir vengdamas susitikimo žmonių.

(Tąsa bus)

Raymond, Wash.

Willapa Harbor Lumber Mills prilipdė ant savo šapų sienų pranešimus ir pasakė unijos šapų komitetams, kad 30 d. lapkričio uždaro visas savo šapas ir paleidžia 1400 darbininkų neribotam laikui. Kompanija aiškinasi, kad neturi užsakymų; bet unija kitaip mano. Unija turėjo savo susirinkimą lapkričio 19 d. ir išsiaiškino, kad darbdaviai paskelbė darbininkams "sit down" streiką.

Medžio apdirbimo pramonė dabar labai mažai juda. Beveik visi darbininkai paleisti iš darbo, — kaip šapų, taip ir miškų. A. D. F. reakciniai vadai, su Abe Muir pryšakyje, kaltina C.I.O. Kad ne C.I.O., tai viskas būtų gerai, — sako jie. Bet, C.I.O. unija nesutiko, kad darbininkams būtų numušta po $1.00 į dieną, todėl darbdaviai uždarė šapų duris.

Oregon valstijoj darbdaviai jau keliose vietose norėjo numušti darbininkams algas, sakydami, jog atidarys šapas, jeigu darbininkai duosis numušti algas. Bet, žinoma, darbininkų organizacijos su tuo nesutinka. Todėl kompanijos laiko savo šapas uždarytas, ir gal būt palaikys taip keletą mėnesių.

Darbdaviai nemyli C.I.O. unijos, tai gal darbininkus vėl bandys prirašyti į A. D. F. Tada jiems būtų geriau apsidirbti su darbininkų uždarbiais. Bet darbininkai jau nenori A. D. F., nes C.I.O. unija parodė, jog jinai nuoširdžiai gina darbininkų reikalus.

International Woodworkers of America konvencija įvyks 3 d. gruodžio, Portland, Ore. Manoma, delegatų bus apie 500. I. W. A. dabar turi 190 lokalų su 100,000 narių. Šis suvažiavimas dar labiau uniją sustiprins. **A. B.**

Newark, N. J.

Iš Praplėsto Posėdžio

Lapkričio 21 d., Newark, N. J., įvyko Lietuvos Demokratinei Tvarkai Atsteigti New Jersey Valstijos apskričio komiteto praplėstas posėdis, kuriame dalyvavo Newarko, Harrisono, Hillsidės, Elizabetho, Patersono ir Jersey City draugijų atstovai. Neprisiuntė atstovybės Cliffsidės, Linden ir Bayonnės kolonijos. Apskričio pirmininkas H. Burke irgi nedalyvavo.

Išklausius raportą apskričio sekretoriaus d. Ramoškos ir dapildžius kitiem komiteto nariam, kilo diskusijos. Diskusijose paliesta tie dalykai, kurių apskričio komitetas neatliko, aiškiau sakant, nebuvo ganėtinai veiklus ir daug dalykų nepatėmijo, praleido, į kuriuos turėjo reaguoti. Lietuvos sportininkus, kuriem buvo ruošta parengimas Newarke, lapeliai pasiekė vėlai, kuriuose buvo aiškinama sportininkų atvykimo tikslas. Laiškai draugijom suvėluoti ir, kaip pasirodo, buvo kur tai tiksliai vilkinama.

Išdiskusavus visus trūkumus, prieita prie konkrečių tarimų. Užgirta šaukimas kongreso, kuris įvyks Scranton, Pa., kitais metais. Tačiaus jokių tarimų tuo klausimu nedaryta, palikta metinei apskričio konferencijai, kuri nutarta šaukti paskutinį sekmadienį sausio mėnesio, sekamų metų. Mizaros su Michelsonų prakalbos įvyks Patersone, Elizabethe ir Newarke. Plakatai jau skleidžiami. Išlaidų reikalu bus tariamasi bendrai su Brooklyno apskričiu.

Draugijos savo metiniuose susirinkimuose gruodžio ir sausio mėnesiuose, aplaikę kvietimo laiškus, raginančius dalyvauti metinėj konferencijoj, prisidėkite išrinkdami delegatus. Delegatų skaičius nėra aprubežiuotas. Konferencija įvyks Newarke.

Darbo Partijos Suvažiavimas

Gruodžio 5 dieną įvyks konferencija Newark Lyceum, 704 14th St., Newark, N. J. Šioje konferencijoje bus padėtas pamatas tvėrimui Darbo Partijos. Šaukėjai yra CIO unijų lokalai. Jau yra prisidėję keli ADF lokalai, nepaisant, kad patys "čyfai", ypatingai New Jersey valstijos ADF prezidentas Louis P. Marciante, nusistatę prieš. Tačiaus, ADF lokalai neklauso ir dedasi prie suorganizavimo Darbo Partijos New Jersey valstijoj.

Į Lietuvių Organizacijas

Teisybę pasakius, lietuvių organizacijos specialių pakvietimų nėra gavę, kad imtų dalyvumą organizavime Darbo Partijos. Šis paraginimas per spaudą yra vienatinis pranešimas, kad lietuvių organizacijos imtų aktyvumą, prisiųsdamos delegatus į minimą konferenciją. Kurių organizacijų susirinkimas neįvyks prieš 5-tą dieną gruodžio, tai tų draugijų, bei kuopų valdybos turėtų dalyvauti minimoj konferencijoj, kad padėjus pamatą Darbo Partijai šioje valstijoje. Darbo Partija, kuriai bus progų išvystyti politinį veikimą darbininkų tarpe statant kandidatus į įvairias miestų ir valstijos viršininkų vietas, tai bus tas kaulas, kurio kapitalistų partijos negalės įveikti. Todėl, lietuviai, neatsilikim nuo taip svarbaus darbo, t. y., padėjimo kertinio akmens tvėrimui Darbo Partijos New Jersey valstijoj.

A. Matulis.

Telefonas: Humboldt 2-7964

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8.

Nėra valandų sekmadieniais.

STOKITE Į KONTESTĄ
Gavimui "Laisvei" Skaitytojų

Kiekvienas "Laisvės" skaitytojas yra prašomas gauti nors vieną naują skaitytoją savo dienraščiui laike vajaus. Naujiems skaitytojams yra nupiginta "Laisvės" prenumerata: $5.00 metams ir $2.75 pusei metų. Seniems skaitytojams, atsinaujinant "Laisvės" prenumeratą kaina $5.50 metams ir $3 pusei metų. Bet seni skaitytojai kurie atsinaujins "Laisvės" prenumeratą metams gaus dovanų knygų vertės $1.00. Knygas prašome pasirinkti iš žemiau paduoto surašo:

"Laisvės" Vajus Gavimui Naujų Skaitytojų

Prasidėjo 1 Dieną October ir Baigsis 30 Dieną November

Vajininkams Yra Skiriamos Sekamos Dovanos:

1—$50; 2—$35; 3—$25; 4—$20; 5—$18; 6—$15; 7—$12; 8—$10; 9—$7 ir 10—$5.

Tuojau Stokite į Vajų ir Gaukite Vieną iš Dovanų

MOTINA
Apysaka iš Darbininkų gyvenimo ir kovų Caro laikais Rusijoj.
Parašė MAXIM GORKI. Kaina $1.00

MORTOS VILKIENĖS DIVORSAS
Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo kovoj su religijiniais prietarais organizavimosi ir švietimosi laikų istorija.
Parašė M. RASODA-MIZARA. Kaina $1.00

BEŠVINTANTIS RYTAS
Stasio Jasilionio eilių rinkinys. Labai naudinga kiekvienam pasiskaityti ir svarbi turėt namuose lavinimui vaikučių deklamot. Kaina 50c.

DARBININKO SVEIKATA
Knyga apie Anatomiją bei žmogaus kūno sudėtį, su nurodymais kokio maisto reikalinga palaikymui balansuoto organizmo.
Parašė DR. KAŠKIAUČIUS. Kaina $2.00

ALKOHOLIS
IR SPIRITINIAI GĖRIMAI
Nurodoma kur ir kaip naudojant Alkoholį jis yra naudingas.
Parašė DR. KAŠKIAUČIUS. Kaina 50c.

PIRMOJI PAGELBA
LIGOJE IR NELAIMĖJE
Parašė Dr. Kaškiaučius, paduodamas receptus kaip žmogus gali save gelbėt staigoj ligoje bei susižeidime. Kaina $1.

KIEKVIENAM NAUDINGOS BROŠIŪROS

Marksizmas ir Tautinis Klausimas
(Kartu ir apie Lietuvą)
Parašė J. STALINAS. Kaina 35c.

Kodėl Turės Įvykti Komunizmas?
Parašė Olginas. Kaina 10c.

ISPANIJA
(Fašistų Užpuolimo Metu)
Parašė V. ANDRULIS. Kaina 10c.

Knygutė Apie Partijos Darbo Trūkumus ir Likvidavimą Trockizmo
Parašė J. STALINAS. Kaina 10c.

Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos Konstitucija
Tai Sovietų Sąjungos pagrindiniai įstatymai. Kaina 5c.

Krikščionybė Ar Komunizmas?
Parašė A. BIMBA. Kaina 5c.

Krikščionybė
Ir Ką Ji Davė Darbininkams?
Parašė A. M. METELIONIS. Kaina 5c.

Jei iš čia sužymėtų knygų nepasirenkat sau, tai galite pasirinkt iš ALDLD leidinių. Kurie gaus naują skaitytoją visiems metams o konteste nedalyvaus taipgi gali pasirinkt dovanų knygų iš aukščiau sužymėtų. Už metinį skaitytoją $1.00 vertės, o už pusmetinį 50c.

Naujas prenumeratas ar atnaujintas kartu su pinigais siųskite:

"LAISVĖ", 427 Lorimer Street, BROOKLYN, N. Y.

Darbininkų Streikai Lietuvoje

(Tąsa iš 3-čio puslp.)

riai," areštuoti prie plento statybos, esą pirmi kandidatai į naujai įsteigtą koncentracijos stovyklą.

Tačiau ir po "agitatorių" arešto streikai prie plento statybos nesiliauja. Liepos pabaigoj II ir III distancijose vėl sustreikavo keli šimtai plento statybos darb. Jie reikalauja vietoj 54 cnt. už žemės darbų valandą mokėti 65 cnt., o už kūbinį metrą akmenų skaldos vietoj 5 lt. mokėt po 7 lt. Laikraščiai rašo, kad streikuojančių tarpe išplatinti nelegalaus turinio atsišaukimai. Kuo šis streikas baigės, kolkas žinių trūksta.

Streikai vyksta visuose Lietuvos kampuose. Štai, balandžio pabaigoj Alytuj buvo sustreikavę 24 kalnakasiai. Išsirinkę streiko komitetą darbininkai pareikalavo pakelt darbo mokestį 25 centais už kubinį metrą. Po 4 streiko dienų darbininkai laimėjo ir dabar jie gauna po 1 lt. 10 cnt. už kubą. Birželio pradžioj sustreikavo 200 Alytaus tilto statybos darbininkų. Ten eilinis darbininkas uždirbdavo per dieną 4—5 litus. Darbininkai pareikalavo darbo mokestį pakelt. Po kelių streiko dienų rangovas dalį darbininkų reikalavimų patenkino. Liepos viduryj prie to pat Alytaus tilto statybos rangovas sumažino 10 centų mokestį už kubą žvyro vežėjams. Vežėjai pasipriešino tam ir sustreikavo reikalaudami ne tik atstatyt senąjį darbo mokestį, bet dar jį padidint. Kuo streikas baigės, žinių nėra.

Ūkmergėj streikavo 18 kanalizacijos ir vandentiekio darbininkų, reikalaudami pakelt darbo mokestį. Streikas dalinai laimėtas. Buvo konfliktų ir kitose Ūkmergės įmonėse.

Biržų apylinkėj, Astravo dvare birželio mėnesį sustreikavo lentpiūvės darbininkai, reikalaudami pakelt darbo mokestį. Lig streiko jie uždirbdavo 3—4 lt. dienai. Lentpiūvės savininkas Variakojis sustreikavusius darbininkus atleido ir vietoj jų pasamdė darbui to paties dvaro padienius darbininkus.

Varėnoj streikavo sielių plukdymo darbininkai. Gegužės 25 d. sustreikavo daugiau kaip 40 sielininkų, reikalaudami pakelt darbo mokestį 10 centų valandai. Kiek vėliau sustreikavo apie 200 sielininkų, reikalaudami pakelt darbo mokestį už sielių metro sukrovimą 1 litu. Kuo baigės tie sielininkų streikai, žinių nėra.

Pačiam Kaune gegužės pabaigoj streikavo "Limos" tekstilės fabriko audėjai, viso 21 žmogus. Jie uždirba 5—6 lt. per dieną. Reikalavo pakelt darbo mokestį 20 proc. Streikas tęsės daugiau savaitės ir buvo beveik pilnai laimėtas. Tuo pat laiku streikavo keliasdešimt tarnautojų, dirbusių krautuvėse.

Streikuoja ir laukų darbininkai. Štai Vandžiogalos val. Kazimieravo dvaro savininkas nereguliariai mokėdavo darbininkams darbo mokestį, pietų metu pertraukos būdavo labai trumpos. Kada dvarininkas norėjo birželio pirmoj pusėj keletą darbininkų nubausti po 10 lt. neva už rūkymą ir stovėjimą darbo metu, darbininkai sustreikavo ir išstatė savo reikalavimus. Pasilikęs darbymetės metu be darbininkų dvarininkas turėjo nusileisti: jis prižadėjo kas mėnesį mokėti darbo mokestį, pietų pertrauką nuo vienos valandos pailgino iki pusantros, o moterims darbininkėms už darbo dieną prižadėjo mokėt ne vieną litą, o pusantro lito.

Įvairių konfliktų, daugiausia dėl darbo mokesčio pakėlimo, buvo daugelyj įmonių. Charakteringas konfliktas įvyko Kauno miesto savivaldybės Ežerėčio durpyne. Keletas durpyno darbininkų, dirbusių prie mašinų, vieną birželio mėnesio dieną, matyt, būdami nepatenkinti darbo mokesčiu, metė darbą, ir dėl to turėjo nustot dirbę visi durpyno darbininkai. Kauno burmistras keturis darbininkus atidavė teisman. Birželio 21 d. Kauno apylinkės teismas visus tuos darbininkus nubaudė po 7 paras arešto, bet nuo bausmės atlikimo sąlyginiai atleido, jei metų bėgyje neprasikals. Klaipėdos tekstilininkai (apie 2000 darbininkų) per teismą privertė savininkus pakelt darbo mokestį 15 proc. Darbininkams pareikalavus, darbo mokestis buvo pakeltas "Žaibo" spaustuvėj Kaune, Jonavos kepyklose ir kt.

Įdomu, kad savo reikalams ginti streiko imasi ne tik darbininkai, bet ir studentai. Šių metų balandžio 22 d. Klaipėdoj sustreikavo prekybos instituto studentai. Iš 185 instituto studentų, prie streiko neprisidėjo tik keliolika. Streikui vadovavo liaudies fronto pamatais sudarytas streiko komitetas. Komitetas išleido porą atsišaukimų, pravedė vieną studentų mitingą. Studentai reikalavo, kad nebereiktų laikyt pakartotinai jau išlaikytų egzaminų, įvesti studijų knygutes, teisingiau aprūpint stipendijomis neturtingus, pašalint iš universiteto nemokšas lektorius, pašalint instituto vadovybės ir profesorių sauvaliavimus kilnojant studentus iš vieno kurso į kitą ir t.t. Studentų delegaciją, kuri įteikė reikalavimus, instituto rektorius išvijo žodžiais: "Pošol von!" Streikas po 5 dienų kovos buvo organizuotai studentų nutrauktas. Prie to nutraukimo prisidėjo provokacinis voldemarininkų, prisiplakusių prie streiko komiteto, veikimas. Reikia pažymėti, kad instituto studentų tarpe yra nemaža antifašistų. Pernai įvykusių studentų atstovybės rinkimų metu antifašistinių grupių kandidatas surinko 44 balsus iš 185 studentų tarpo.

(Iš "Priekalo")

Nashua, N. H.

Pas mus labai šlubuoja darbai audimo pramonėje. Dirbama į savaitę po 3-4 dienas ir tas pačias nepilnas. Daugelį darbininkų visai iš darbo atleido, o dirbančiuosius nesvietiškai išnaudoja. Darbininkai, kurie dirba, bijodami, kad ir juos natleistų iš darbo, labai pataikauja bosams, skubina, dėlto įvyksta visokių nelaimių ir susižeidimų.

Unijos nėra, tai nėra kam darbininkų reikalus ginti. Dėlto, kad unijos nėra, tai patys darbininkai kalti, nes čia bandyta suorganizuoti unija. C.I.O. unija turėjo čia savo ofisą ir laikė du organizatorius, idant suorganizuoti darbininkus į uniją. Buvo surengta keliolika masinių mitingų, kur kalbėtojai aiškino unijos reikalingumą. Niekas negelbėjo, visos pastangos nuėjo veltui.

C.I.O. centras, matydamas, kad šiuo laiku negalima bus vietinių darbininkų suorganizuoti, uždarė savo ofisą ir atšaukė organizatorius.

Dabar šio miesto darbininkai palikti bosų malonei ir šie elgiasi su jais taip, kaip jiems patinka, nes nėra kur pasiskųsti. Bosai senus darbininkus atleidžia iš darbo, o paima darban savo gizelius (pataikūnus). Ir taip elgsis bosai su darbininkais, kol darbininkai nesupras unijos reikalingumo.

Apsivedė Monika Večkiutė su Juozu Tamuliunu. Večkiutė yra progresyvė mergina. Linkime laimingo šeimyniško gyvenimo jaunavedžiams.

Lapkričio 20 d. mirė Liudvikas Turlia. Buvo apysenis žmogus, bedarbis, pastaruoju laiku gyveno pas savo brolį. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis.

Lapkričio 20 d. Mrs. Grace Davidson, 31 metų, peiliu nudūrė savo vyrą Edgar Davidson, 35 metų. Pasiliko du vaikučiai našlaičiai, o motina sėdi už grotų. Žmogžudystė įvyko, kada abudu buvo girti. Tai alkoholio aukos!

Vienas iš Visų.

Greitadarbiai—stachanovičiai, kurie tapo paskirti į labai atsakomingas vietas: Viršuj, iš kairės: Nikita Izotov, mainierys, paskirtas manadžerium vieno trusto; Aksinija Šavalieva, verpėja, direktoriaus padėjėja Kalinino tekstilės fabrike; žemai: Jusimas, Kaganovičiaus vardo fabriko direktorius Maskvoj; Oginevas, lokomotyvo inžinierius, paskirtas Tulos geležinkelio stoties galva.

Gardner, Mass.

Per J. Bondžinskaitės prakalbas, lapkričio 2 d., parinkta aukų Ispanijos liaudies kovai prieš fašizmą. Aukautojų vardai:

Po $1—S. Rasims ir R. Rainys. Po 50c.—A. Glibo, K. Balsiavičius, A Slekis, M. Slekienė. Po 25c. — B. Necialienė, F. Jarušaitis, J. Embrazas, B. Minkevičius, F. Necialis, J. Barnadys, P. Jasinskas, A. Žikonis, K. Aukštikalnienė, J. Balcikonienė ir A. Bulkienė. Viso su smulkiom suaukota $8.20. Širdingai ačiu. Aukos randasi pas ALDLD 53 kp. kasierių (iki pasiuntimo, kur reikia).

Antros prakalbos rengiamos J. Bondžinskaitei lapkričio (November) 30 d., 7:30 val. vakaro, Lietuvių Salėje. Kviečiame visus dalyvauti ir paremti Ispanijos liaudies kovą prieš fašizmą.

Rengėjai.

P. Gudeliauskas Gavo Mokytojo Vietą

MINERSVILLE, Pa. — Neseniai gavo vietą už mokytoją vienoj šio miestelio pradinėj mokykloj jaunas lietuvis Pranas

Pr. Gudeliauskas

Gudeliauskas. Pranas yra pavyzdingas jaunuolis, netingėjo mokintis, kad pasiekus lengvesnio darbo. Jis yra minersvilliečio Juozo Gudeliausko, seno "Laisvės" skaitytojo ir darbininkiškų organizacijų nario sūnus. Kitas J. Gudeliausko sūnus, Juozas, yra baigęs Brooklyne automobilių mechaniko kursą ir dabar turi savo garažių šale Minersvilles miestelio.

Kaimynas.

ŠYPSENOS

Šaipokas — Reporteris

Taip, aš—reporteris! Juomi tapau ne iš noro, bet iš reikalo. Buvo taip. Gavau darbą prie gazietos, kuri išeina kas dieną. Trūksta raštų. Bosas man įsakmiai pasakė: "Šaipoke, laikraštis negali išeiti baltas, jis turi būt išmargintas juodu ant balto! Eik ir gauk žinių, jeigu nori gauti abrako!"

Šaipokas išsišiepė, nusismailino aluvėlį ir—marš žinių ieškoti!

Mosikuoja Šaipokas gatve ir kamantinėja pats save: "Kur eiti?" Yra žinoma, kad reporteris turi visur eiti, visur šniukštinėti, ir ką nors navatnesnio pačiupęs,—duoti savo laikraščiui. Šaipoko vaizduotėj perbėgo visa panorama įvairiausių scenų, t. y., nuo didžiausių paradų iki rakto skylutės. Čia Šaipoko vizija kiek ilgiau apsistojo, nes kartą per rakto skylutę jam teko matyti labai patenkinantį dalyką....

Bemąstant apie rakto skylutę, Šaipoko akys netikėtai atsirėmė į karančią ant sienos keistą afišą, kurioje skelbiama, kad tūlame teatre yra rodoma, kaip žmogus lengvai išlenda per rakto skylę. Šaipokas galvatrūkčiais nusiskubino į nurodytą vietą.

Teatro angoje ilgas kai žalga uniformuotas vyras šaukė praeivius į vidų. Šaipoko nė šaukti nereikėjo—tik šmakšt į vidų, ir sėdi visai netoli estrados.

Ir pataikyta džiust in taim, nes laukiamoji scena už minutės pasirodys. Priešscenin išėjo stambokas vyras ir pareiškė, kad jis lengvai išlys per rakto skylę. Greitai pasikėlė pala, o už tos palos matėsi keturkampė palukė. Žiūrovų delnai prapliupo. Smarkiai suplojo ir Šaipokas. Scenoje buvęs vyriškis pakėlė palukę ir šmakšt pro rakto skylę! Tikrai per rakto skylę! Sakysite: "Kaip jis galėjo išlyst?"—O gi, o gaš, o gudnis greišis—ta rakto skylė buvo daug didesnė, negu tas storulis vyraš!

Šaipokas buvo apgautas, todėl perspėja jus nuo apsigavimo! Jeigu jums kas norės panašų šposą iškirsti, tai jūs jiems stačiai pasakykit: Nac tu jū! Sy if ai kėr!

Šaipokas.

(Bus daugiau).

LICENSES

BEER WINE LIQUOR

Wholesale and Retail

NOTICE is hereby given that License No. RL 7465 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Law at 1054 Broadway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

HENRY FITSCHEN
Broadway Bar & Grill
1054 Broadway, Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

LINDEN, N. J.

Lietuvių Saulės Pašalpos Draugijos metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, gruodžio 1 d. A. Repšio Svet., Wood Ave. ir 16th St. Draugai ir draugės, skaitlingai dalyvaukite šiame susirinkime, nes bus renkama valdyba ateinantiems metams ir taip visokių reikalų. Todėl visų pareiga dalyvauti, už nedalyvavimą bus baudžiama 25c — A. V. (280-281)

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.

Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake. Stollen, Doughnuts, Piet, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duonų per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato.
Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery, 36-42 Stagg Street, Brooklyn, N. Y

Notary Public Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

Valgykite Medų

"Laisvė" vėl gavo daug medaus, kuriuom aprūpins Brooklyną ir apylinkę orui atvėstant.

Valgykite Medų Vietoj Cukraus

Sako Dr. J. J. Kaškiaučius

Orui atvėstant greit galima pagauti šaltį, o apsirgus slogom arbata su lemenu ir medum palengvina pergalėti šaltį

Kaina 65c už Kvortą
LIEPŲ ŽIEDŲ 75c KVORTA

Tuojau kreipkitės į "Laisvės" ofisą ir apsirūpinkite su medum.

CHARLES'
UP TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Gerai Patyrę Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Ave.
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(ŠALINSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kašty.
Turim puikiai įtaisytą koplyčią ir salę del po šermenų pietų
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE
Prieš Forest Parkway
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

Odos-Kraujo-Nervų Chroniškų Ligų Gydymas Vyram-Moterim

Patenkinančios ir Greitos Pasekmės

KRAUJO IR ODOS Ligos, CHRONIŠKI NERVŲ Sujrimai, BENDRAS NUSILPIMAS, SKILVYS, HEMORROIDAI ar kitos MĖŠLAŽARNĖS Ligos, NOSIES, KVĖPAVIMO DŪDŲ Ligos, INKSTŲ Sugedimai ir kitos Vyrų ir Moterų ligos sėkmingai gydomos, o jeigu turite kokį nesveikumą, kurio nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiškinta.

X-SPINDULIAIS IŠEGZMINAVIMAI
Kraujo Tyrimai ir Pilnas Šlapumo Ištyrimas
Mano Sąlygos Prieinamos, Egzaminavimas Veltui

DR. L. ZINS
110 E. 16 St. Tarp Union Sq. ir Irving Pl. New York
Valandos: 9 A. M. iki 8 P. M. Sekmadieniais: 9 A. M. iki 3 P. M.

New Yorko Apielinkės Žinios

IŠ P. GRIGAIČIO PRAKALBŲ

Penktadienį, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliube, įvyko P. Grigaičio prakalbos. Rengė LSS 19 kp. Grigaitis kalbėjo dviejomis temomis, pirma — apie pasaulinę padėtį, o antra — apie demokratinį socializmą.

Pasaulinės padėties klausimu, imant jo kalbą abelnai, tai sakė priešfašistinę, už bendrą frontą kalbą. Bet toli gražu ne be perdėjimų, kurie neteikia jokios pamokos.

GRIGAIČIO KALBOS TURINYS

Faktas yra, kad pasaulio taiką ardo fašistinės valstybės Vokietijos, Italijos ir Japonijos. Jos kariauja prieš Ethiopiją, Ispaniją ir Chiniją. Tą faktą pripažįsta ir Grigaitis. Kitoj pusėj yra demokratinis "frontas," tai Francija, Anglija, Jungtinės Valstijos, pagal Grigaitį, dar Hollandiją, Danija, Švedija, Norvegija, bet demokratinės šalys "ramios" ir "kantrios." Su jomis bendradarbiauja Sovietų Sąjunga, bet ji, pagal Grigaičio išvadas, "sėdi ramiai," ji neduoda pagelbos Chinijai ir atsisako net gelbėti Ispanijai.

Toliau kalbėtojas perėjo prie apibudinimo vidaus padėties. Čia jis iš viso nieko naujo nepasakė, kaip tik tą, kas daug kartų buvo "Laisvėj" rašyta, kad Vokietija, Italija ir Japonija ekonominiai silpnos, palyginus jas su Jungtinėmis Valstijomis, Anglija, Francija ir Sovietu Sajunga. Žinoma, Grigatis tiksliai, ar ne, bet Sovietų Sąjungos ekonominį stiprumą nutylėio. Jis sakė, kad Francija ir Anglija daugiau ginkluojasi. Italijos ir Vokietijos iždai išsekę. Vokietija ir Italija negalėtu išlaikyti ilgo karo. Anglijoj ir Amerikoj yra boikotas Japonijos prekių, o Sovietuose nieko panašaus. Sovietų Sąjunga, susidėjus su demokratinėmis šalimis ir pati darosi i jas panaši, kad jeigu fašistai laimėtu Ispanijoj, tai tada Hitleris užpultu Lietuva, Latviją, Estoniją, Austriją ir eilę kitų kraštu. I valandą ir puse G. daug prikalbėio. Ypatingai jis, kad ir labai ne vietoj ir nevykusiai, kibo prie kotoj ir nevykusiai, kibo prie komunistu, tai "jie apsivertė" demokratiios klausime, tai kitokiu "stebūklu" padarė.

KLAIDŽIOJA PO PASAULI

Klausant šios Grigaičio kalbos apie pasaulinę padėti, prisiminė vienas anekdotas, kaip buves Rusiios kareivis laike pereito karo pateko Afrikon ir po 15-kos metu parvykes į savo tėvynę negalėio ios pažinti. Mat, per ta laika ivyko caro ir buržuaziios valdžiu nuvertimas ir pusėtinai pravestas socializmo budavoiimo darbas. Taip ir Grigaitis, tartum klaidžioja pasaulvi, nori būti antifašistas, didžiausias demokratas, bet tikro kelio nebegali surasti.

Štai tik kelios pastabos. Ar gi Sovietu Sajunga atsisakė remti Ispanijos liaudi? Nieko panašaus! Kiekvienoi tarptautinėi konferencijoi ji kovoio ir kovoja už Ispanija, bet ji niekados nesakė, nesigyrė kokiu būdu ginklu teikia Ispaniiai. Kas buvo Ispanijoi, visi pripažino, kad Sovietu pagelba matoma. Grigaitis sakė, būk Sovietai lienė Ispaniiai pasirūpinti sau ginklu ir amuniciios. Rodosi, jis neturėtu tikėti i stebūklus — lienti, tai vienas dalykas, o nasirūpinti jau kitas. Net buržuazinis korespondentas Mathews iš Ispanijos rašo, kad **Sovietu specialistai išauklėjo amuniciios ir ginklu gaminimo kadrus, specialistus ir irengė fabrikus.** Čia jau "biski" yra skirtumo, tarpe "lienė" ir to, ką tas korespondentas rašo.

Antras dalykas: Grigaitis sako, kad Sovietai nieko negelbsti Chinijai, o tos pat dienos laikraščiai pranešė, kad **Chinijos valdžios vadas Chiang Kai-shekas pripažįsta, jog Sovietų Sąjunga teikia Chinijai pagelbą, Tautų Lygos tvarkos neperžengdama.**

Grigaitis sako, kad Amerikoj ir Anglijoj yra kampanija už Japonijos tavorų boikotą, o Sovietų Sąjungoj nieko panašaus. Sovietų šalyj ir nereikia kampanijos, nes ten **visą užsienio prekybą** veda ne atskiri kapitalistai, bet Sovietų valdžia. Sovietų valdžia ir be tos kampanijos gali sumažinti pirkimą Japonijos tavorų arba ir visai nutraukt. Rodosi, Grigaitis turėtų tą žinoti. Anglijoj ir Amerikoj yra boikotas, o vis vien Japonijos užsienio biznis su Anglija ir Amerika sudaro 68% Japonijos užsienio prekybos.

Nelogiškai pas kalbėtoją išėjo ir raminimasis Anglijos apsiginklavimu. Juk patsai Grigaitis pripažino, kad dabartinė Anglijos valdžia yra atžagareivių, kad ji ne tik pritaria fašistams, bet net jiems padeda. Tai kas gi Anglijoi ginkluojasi? Ta atžagareivių valdžia. Prieš ką ji ginklus taiko?

Kas liečia Hollandiia, Švediia, Danija ir Norvegija, tai iš jų bent kokios stiprios karinės pagelbos prieš fašistus negalima laukti. Tos šalys neskaitlingos gyventojais, silpnos apsigynimo srityj. Hollandija net sutartį su Anglija padarė, kad pastaroji gintu jos kolonijas, ir už tai davė Anglijos imperialistams daug koncesijų.

FAŠISTAI MANDRAVOJA

Italiios, Vokietiios ir Japonijos fašistai yra mandrūs, nuolatos kitas šalis užpuldinėja ir jiems sekasi. Sovietu Sajungos spauda, jos atstovas Litvinovas ir komunistai jau senai sakė, kad jeigu demokratinės šalys — Anglija, Francija, Jungtinės Valstijos ir mažosios šalys bendrai visi su Sovietų Sąjunga veiktu, **tai galėtu fašistus suvaldyti.** Ta ir Grigaitis pripažįsta. Bėda pasaulvi, kad tose demokratinėse šalyse nėra susitarimo, kad jos nerdaug fašistams nuolaidautia, o tuom kartu, fašistai vis daugiau tvirtėia. Grigaitis ramina, kad "demokratiia rami". Bet nemato, kad tas "demokratiios ramumas" eina fašistu naudai.

Grigaitis skaitosi didžiausiu demokratijos šalininku ir specialistu, bet ir čia jam nesiseka. Paimkime dabartine Sovietu Sajungos demokratiia, Ispanijos demokratiia ir buvusia pokariniais laikais Vokietijoj ir Austrijoi demokratiia. Grigaitis nepatenkintas Sovietu Sajungos demokratiia. Bet tarpe dabartinės Ispanijos demokratijos ir buvusios Vokietijos, jis nemato skirtumo, kuomet tas skirtumas, kaip ant delno.

Sovietu Sajungoj vra nauias demokratizmas — darbo žmoniu demokratizmas, pirmame socializmo laipsnyi, kada išnaudojimo nėra, kada išnaudotoju nėra, kada darbininku ir kolchozninkų klasės yra valdytoiais ir politinio ir ekonominio gyvenimo. Aišku, kad ten vra visai skirtingas demokratizmas nuo Amerikos, kur ir didžiausi turčiai Morganai, Fordai ir jų panrasti darbininkai "vra lygūs" buržuazinėj demokratijoj.

DEMOKRATIJA NAUJOS FORMOS

Vokietiioj buvusi demokratiia skvrėsi ne tik nuo dabartinės Sovietu Sajungos demokratiios, bet skvrėsi ir nuo Ispanijos demokratiios. Vokietiioj, 1918-1919 metais, demokratiios vardu buvo smaugiama darbo žmoniu revoliuciia. Tada dabartiniai hitlerininkai veikė išvien su demokratais užsmaugimui Vokietiios Sovietu. Vokietijos žmonės tūkstančiais žudė, šaudė ir kardais kapoio. Vokietijos demokratai pirštо į pirštą nesudavė paėmimui fabrikų, žemių nuo turčių. Jie net nepasipriešino fašistų įsigalėjimui, daugelis jų fašistams kelią paruošė.

Ar panaši šių dienų Ispanijos demokratija į buvusią Vokietijos demokratiją? Ne! Šiandien Ispanijos demokratijos šalininkai jau virš 3,000,000 hektarų žemės atėmė nuo ponų ir klioštorių ir perdavė valstiečiams, o reikia atminti, kad jie valdo tik apie pusę Ispanijos, per pus mažiau, kaip Vokietija. Ar tą darė Vokietijoj ir Austrijoj, Lietuvoj ir kitur pokarinio laikotarpio demokratai? Nieko panašaus! Jie ginklais lopino valstiečius, kurie bandė imti žemę.

Dabartinė Ispanijos valdžia konfiskavo gelžkelius, mainas, didelius fabrikus. Ar tą darė Vokietijoj, Austrijoj ir Lietuvoj demokratai? Nieko panašaus! Šiandien Ispanijos liaudiečių valdžia yra demokratinė, bet ten **demokratija yra naujos formos.** Šiandien Ispanijos demokratija ta daro, ką Sovietai atliko Rusijoj 1917-1918 metais, ji tą daro, ka atliko 1920-1922 metais Tolimų Rytų Demokratinė Respublika Sibire. Nematyti skirtumo tarpe Ispanijos demokratijos ir tos pokarinės demokratijos, kuria Vokietijoj, Austrijoj socialistai vykino, tai reiškia nematyti nieko. Kai Grigaitis to nemato, tai jam rodosi "komunistu apsivertimas demokratijos klausime."

Paimkime dar vieną klausimą. Tautu Lyga. Grigaitis sako, kad pirma Sovietai ja prakeikė, kaipo "imperialistu ir plėšiku įrankį," o paskui ir "patys į ją įstojo."

NE TA TAUTŲ LYGA

Su Tautu Lyga ivyko tas, kas ir su demokratiia. Pokariniais laikais Tautų Lyga buvo sudarvta tikslu apsaugoti Francijos, Anglijos, Japonijos, Italijos plėšikų kolonijas ir ji buvo nukreipta prieš Sovietu Sajunga. Tada, jeigu Sovietu Sajunga būtu ir ant kelių atsiklaupusi ir prašvsiesi į ją, tai imperialistai nebūtu priėmę. Imperialistai šaukė, kad iie nieko nenori su bolševikais turėti. Bet, vr, iš Lygos pasitraukė Japonija ir Vokietija ir pradėio ant kitu užpuolima. Italiia nors ir laikosi Lygoi, bet ios tarimu nepaiso. Anglija ir Francija pamatė sau navoiu. Tuo kartu Tautu Lygoi Turkija, Čechoslovakija, Švediia, Hollandiia, Danija, Iranas, Lietuva ir daugelis kitu mažesniu tautu mato užuvėja, užtarėja prieš kara. Sovietu Sajunga išaugo i milžiną ekonominiai ir apsigynimo srityi. Tautu Lyga, kuri buvo kreipiama prieš Sovietus, pradėio daugiau krypti už taika ir prieš kara. Sovietu Sajungos itraukimas i ja dar daugiau sutvirtina. Sovietu Sajunga nuolatos kovoio už taika ir iš to taško matė reikala stoti i pasikeitusia Lyga. Kitos šalys matė reikala ia nakviest. Iš to negalima daryti iuoku, Grigaitis arba nesupranta tu pasikeitimu, arba tiksliai tokiu nuduoda.

Imant didelius pasaulvi pasikeitimus, gretimai keitėsi ir komunistu taktika. Ta pripažino ir Grigaitis, bet jis ta darė nedraugiškai, nemokšliškai, nors pripažino, kad komunistai taktika keitė neveidmainiaudami. O ar nesikeičia socialistu taktika? Keičiasi ir dar kaip. Pirma socialistai smertelnu priešu skaitė ginkluota kova, o šiandien Ispanijoj ir Chinijoj soc. greta su komunistais petys petin su ginklu rankose kovoja prieš fašizma! Mes galėtume priskaityti socialistu taktikoi visokiu pasikeitimų daugybę, bet tas naudos neduos. Mums rūpi rasti bendra kalba, bendra susitarima bendram darbui, bendrai kovai už bendrus reikalus prieš visu bendrą prieša — barbariška fašizma. Mes ir šios pastabas daromo Grigaičio kalbos reikale tik todėl,, kad iš gyvenimo būtų daromos rimtos pamokos.

Rep.

M. Plepio Laidotuvės Šiandieną

Mykolo Plepio laidotuvės bus šiandien, pirmadienį, 29 lapkričio, 2 val. po pietų, Alyvų kalnelio kapinėse. Pašarvotas graboriaus Le Vanda (Levandausko) įstaigoj, 337 Union Ave., Brooklyne.

Laidotuvių reikalus tvarko Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubas, kurio velionis buvo nariu. Iš karto laukta giminių, tačiau neturint jų antrašų negalima buvo jiems tiesioginiai pranešt, ir, matomai, per kitus nedasižinojo ir ant greitųjų nepribuvo, todėl kliubas ėmėsi atlikt savo nariui šią brolišką pareigą.

Prie draugo M. Plepio kapo atsisveikinimo prakalbą pasakys kliubietis Rojus Mizara, "Laisvės" redaktorius.

Kliubo ir ALDLD nariai, taipgi visi pažangieji kviečiami dalyvauti laidotuvėse. Darbo žmonių judėjimui velionis turėjo didelių nuopelnų, kuriuos geriausia galime įvertinti suteikdami jam paskutinį patarnavimą.

Aldietis.

"Gaukite "Laisvei" Naujų Skaitytojų.

PARDAVIMAI

Parsiduoda Grocernė ir Delicatessen krautuvė. Biznis eina gerai, galima padaryti tinkamą pragyvenima. Parsiduoda pigiai. Yra keturi kambariai užpakalyj krautuvės. Kreinkitės po num. 37 Scholes St., Brooklyn, N .Y. (280-281)

Parsiduoda didelis nešius tinkamas restauraciiai arba bekernei. Su voga, duonai ir keiksam blėkės ir kiti reikalingi dalykai. Viskas išėsavo $200.00, dabar parduodame už $90.00. Labai parankus nešius, bile kur galima pastatyti ir kepti. Kreinkitės po num. 256 Union Ave., Brooklyn, N. Y., kampas Scholes St. (280-281)

Parsiduoda farma su gyvuliais ir su padargais, arba viena farma. Turi būt parduota iki 1-mai gruodžio. Savininkas negali surkiai dirbti ir parka maža vietele su biznin. 86 akeriai žemės. 40 akerių dirbamos, o likusi žemė — miškas ir gavkla. Gražioj vietoj, prie gero kelio, didelis ežeras kitoj pusėj kelio. 4½ mylios nuo miesto Putnam, Conn. Stuba 7 kambariu, 11 metu kain budavota. Didelė barnė del 26 karviu, 7 metai kain statyta; didelis garažas 22x36. 2 metai kain statytas; ledaunė dėl 40 tonu ; Milk-auzė; pieva paima kasrytas ant marketo; 8 karvės; naujas traktorius ir kitos mašinos, visos naujos. Parsiduoda su viskuom už $6,500. Viena farma tik $5,500. Šitas preisas tik iki 1-mos gruodžio. Savininkas yra rusas. Rašykite ruskai arba lietuviškai. Kreinkitės šiuo adresu: Vasil Moroz, R. F. D. 3. So. Woodstock, Conn. (279-281)

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirandavoja vienas kambarys, garu šildomas. Del daugiau informaciių kreipkitės pas Juoza Lukuosevičių, 1137 Blake Ave., Brooklyn, N. Y. (279-280)

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN. N. Y.

Ketvirtadienį, gruodžio 2-ra ivyks LDS 1 kp. metinis susirinkimas. "Laisvės" Svet., 419 Lorimer St., 8 val. vak. Yra svarbu, kad kiekvienas narys dalyvautų šiame susirinkime, nes bus renkama nauia valdyba ateinantiems metams, taip pat turėsime ir kitu svarbių reikalų svarstyti. — Valdyba. (280-282)

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau puseserės Cecilijos Janušauskaitės, po vyru Juškienės, iš Lietuvos — Panemunės parapijos. Girdėjau, kad gyvena Kanadoje. Prašau rašyti šiuo antrašu: Nastė Janušauskaitė, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (280-282)

Konferencija, Kurion Visiem Reikėtų Rengtis

Amerikos Ateivių Gynimo Komitetas šaukia labai svarbią konferenciją sekmadienį, sausio 9, 1938 m., 2:30 po pietų, Pennsylvania Viešbuty, 7th Ave. ir 33rd St., New Yorke. Prisirengimui turime daugiau mėnesį laiko, todėl visos lietuvių organizacijos išrinkite delegatus. Darbininkai turi subrusti, kad apgint mases ateivių nuo deportavimo iš Jungtinių Valstijų.

A. Mureika.

Lankėsi "Laisvėj"

Pereitą šeštadienį "Laisvėje" lankėsi inžinierius Gabrėnas, iš Trentono, N. J. Jis parašė pluošta įdomių savo vakacijų įspūdžių, kuriuos neužilgo "Laisvėje" skaitytojai turės progos perskaityti.

Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Laisniuotas Graborius
NOTARY PUBLIC
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-4335

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.
168 Grand Street
Tel. Evergreen 8-7179
Brooklyn, N. Y.

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama Taipgi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., kam. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stoties BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Telephone: EVergreen 8-2770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

Dr. Herman Mendlowitz
33 METAI PRAKTIKOS
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
nuo 1--3 dieną ir nuo 7--8 vakare
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd St.

Telephone Stagg 2-4409
A. Radzevičius
GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą
Parsamdau automobilius vestuvėm parėm, krikštynom ir kitokiem reikalam
402 Metropolitan Ave.
(Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAM ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažintı.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 7-8886

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St., Brooklyn, "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

JOHN VALEN
321 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Aukštos Rūšies Restauracija
Puikiai įrengta vieta pasilinksminimams Amerikos Išdirbimo ir Importuotos
DEGTINĖS IR VYNAI
GERIAUSIŲ BRAVORŲ ALUS IR ELIUS
Skersai gatvės nuo Grand Paradise Salės
321 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Kampas Havemeyer St.
Telefonas: EVergreen 7-9851

Lietuvių Anglių Kompanija
Pirmos klasės anglis, geriausios rūšies ir pilnas svoris—2000 svarų tonas, tai legališkas svoris. Pristatome greit į jūsų namus. Prašome įsitėmyti adresą ir telefoną.
Telefonuokite: EVergreen 7-1661
arba užeikite pasikalbėti į ofisą
485 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Grand St.
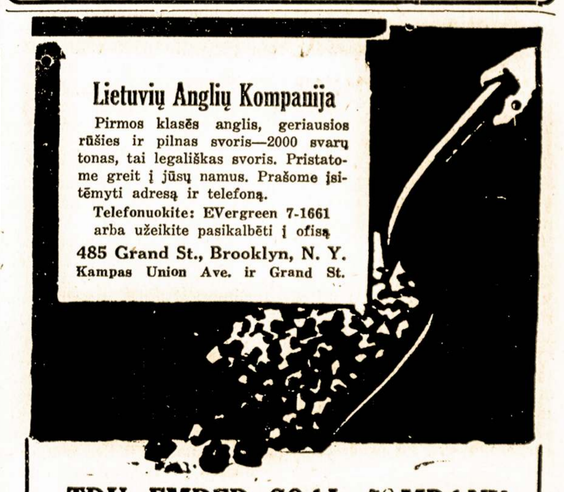
TRU-EMBER COAL COMPANY
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1661

PHONE PULASKI 5-1090
FLUSHING
RUSSIAN and TURKISH BATHS, Inc
29-31 MORRELL STREET BROOKLYN, N. Y.
OPEN DAY AND NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c, day and night
Saturday Night 75c
SPECIAL RATES PER WEEK
LADIES' DAYS
Mon. and Tuesday from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents.
GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night.